

U. 5367.

U 5367

Ukrajinsko-české rozmluvy.

Українсько-чеські розмови.

NEJSNADNĚJŠÍ ZPŮSOB PRAKTICKÉHO PØ-
ZNÁNÍ UKRAJINSKÉ ŘEČI.

S DOPLNĚNÍM STRUČNÝCH INFORMAČNÍCH ZPRÁV
O UKRAJINĚ A UKÁZEK VEŘEJNÉ KORESPONDENCE.

USPOŘÁDAL
I. KROK.

VYDAVATELSTVO ›VSESVIT‹.
PRAHA-KYJEV.
1919.

Cena K 3.50.

50392

Patisk zakázán.

UKRAJINSKO-ČESKÉ ROZMLUVY.

УКРАЇНСЬКО-ЧЕШСЬКІ РОЗМОВИ.

NEJLEHČÍ ZPŮSOB PRAKTICKÉHO POZNÁNÍ
UKRAJINSKÉ ŘEČI.

S DOPLNĚNÍM STRUČNÝCH INFORMAČNÍCH ZPRÁV
O UKRAJINĚ A UKÁZEK VEŘEJNÉ KORESPONDENCE.

USPOŘÁDAL

I. KROK.

VYDAVATELSTVO ›VSESVIT‹.

PRAHA-KYJEV.

1919.

Tuto nevelikou knížku věnujeme českým vlastencům, kteří pochopivše, jak velmi důležité jest seznámiti se s novým sousedem — Ukrajinou, chtěli by pracovati ve prospěch nejtěsnějších přátelských vztahů mezi dvěma mladými demokratickými republikami.

Snažili jsme se přizpůsobiti toto dílo potřebám nynější doby berouce v úvahu možnost značné činnosti inteligentních odborníků česko-slovenských na Ukrajině, která probudivši se z dlouhého nuceného spánku potřebuje podpory blízkého bratrského národa zejména po stránce kulturně-průmyslové.

Tato příručka věnována jest především praktickým potřebám denního života, čímž vysvětluje se její ráz a obsah. Pro usnadnění čtení jest ukrajinský text transkribován též latinkou. Pomůcka tato jest sestavena tak, aby se z ní stejně mohli naučiti Čech ukrajinsky jako Ukrajinec česky.

Vydavatelstvo.

O ukrajinském jazyku.

Ukrajinský jazyk má celkem svůj odlišný ráz mezi ostatními slovanskými jazyky, má vlastní dokonalé tvary i úplný slovní poklad, vhodný k vyjádření všech odstínů myšlenky. Jako každá slovanská řeč podobá se ve svém základě církevně slověnskému jazyku a prostřednictvím tohoto i ruskému a polskému, od nichž si vypůjčil nemálo slov i obrátů vzhledem k podmínkám veřejně politického života, a rovněž nemálo svých slovesných pokladů vydal i těmto řečem. Avšak i od polského i od ruského jazyka liší se velmi silně. Blízko stojí k jazyku českému. Proto jest velice lehké Čechovi dorozuměti se s Ukrajinem, jen když budou pomalu mluvit nespěchajíce, docela každý svým jazykem.

Zároveň však třeba pamatovati, že jako mezi všemi slovanskými řečmi jest i mezi jazykem českým a ukrajinským mimo velikou podobnost i značně veliký rozdíl ve významu zevně obdobných slov. Řekneme na př. ukrajinsky: čerstvyj chlib, to znamená ztvrdlý chléb, kdežto česky právě naopak. Ukrajinsky chudoba znamená dobytek, nikoli nouze. Ukrajinsky pitomý znamená původní, nikoli hloupý jako v češtině. Ukrajinsky chvila — vlna; trus — prohlídka; stav — rybník; luna — ozvěna; domovina — rakev, hol'ka — jehla, zachod — opatření, zradity — zaradovati se, pasíka — včelín, vystava — divadelní představení, nežit — rýma, likarňa — nemocnice atd.

To je třeba míti na zřeteli, aby se člověk časem neoctl v nepohodlné anebo dokonce i nepříjemné situaci. Proto jest třeba tomu, kdo jde na Ukrajinu, trochu prakticky prostudovati ukrajinštinu a nespoléhati na to, že příbuzní duchem a jazykem představitelé blízkých národů dorozumějí se dobře mluvíce každý svým jazykem.

O ukrajinském písemnictví.

Nová doba ukrajinské literatury počíná koncem XVIII. století, když spisovatel Ivan Kotljarevskyj, autor každému Ukrajinci známého kusu „Natalka Poltavka“, složil svoje vtipné epos o Aeneových příhodách ukrajinskou národní řečí. Po Aeneidě a jiných spisech J. Kotljarevského počala se literatura ukrajinská obrozovati a přes těžké a neustálé utiskování ukrajinského slova se strany Rusů — dala význačné plody, jež se staly kulturními poklady i jiných národů. Ze spisovatelů starší doby slavné jméno mají básník Hulak Artemovskyj, belletrista a dramatik Kvitko-Osnojanenko, kteří první v celé Evropě počali líčiti pravdivě a umělecky život prostých lidí; pak Taras Ševčenko — jeden z nejgeniálnějších básníků všeho slovanského světa, autor slavně proslulého „Kobzarja“.

Dále rozvíjeli a prohlubovali nacionální činnost spisovatelskou takoví spisovatelé jako P. Kuliš, M. Kostomarov, Marko Vovčok (ukrajinská Bičer-Stou), Fedkovyč. V novější době pěkné pověsti a vypravování psali: J. Nečuj, J. Levyckyj, P. Myrnyj, O. Kobyljanska, M. Kojubynskyj (spisy jeho jsou překládány téměř do všech evropských jazyků a také do češtiny), Vynnyčenko (rovněž), S. Vasylčenko, Stefanyk, Lesja Ukrajinka (nejlepší poetka Ukrajiny po T. Ševčenkovi). Kromě nich tak význační spisovatelé jako J. Franko, O. Oles, J. Čuprynka, Filaňskyj, Tyčyna, Samilenko, Savčenko. Krásné divadelní komedie a dramata pocházejí od J. Karpenka-Karoho, M. Kropyvnyckého, M. Staryckého, B. Hrinčenska, L. M. Starycké-Černjachivské, S. Čerkasenska, V. Vynnyčenska. Nejúplnější historii Ukrajiny napsal prof. M. Hruševskyj a nejúplnější dějiny písemnictví S. Jefremov.

Od r. 1917 veliké ukrajinské vydavatelstvo „Čas“ v Kyjevě vydává periodické letopisy ukrajinské literatury „Knyhar“, v němž jest registrována veškerá literární a vydavatelská produkce ukrajinská a pérem odborníků jsou posuzovány publikace všech nových výtvorů a vydání.

Ukrajina.

Ukrajinská lidová republika skládá se ze tří zemí, jež před revolucí r. 1917 náležely dvěma státům: Rusku a Rakousku-Uhersku. Ruská část byla oficiálně nazývána úředně Malorus, rakousko-uherská část jmenovala se Halič, Bukovina a Uherská Rus. Skutečný však název zemí, Ukrajinci (Rusíny, Ruthenci) obydlených, jest Ukrajina. Toto jméno vyskytuje se již velmi dávno. Po prvé čteme je v Ipatievském letopisu (r. 1187), kde u příležitosti smrti perejaslavského knížete Volodymyra Hliboviče jest řečeno: „O nem Ukrajina mnoho postona.“ (Po něm se Ukrajině často zasteskne.) Starobylý název Ukrajiny — „Rus“ přisvojili si Rusové prostřednictvím ukrajinských knížat a tu se rozšířil a upevnil název „Ukrajina“.

Země osídlená ukrajinským národem jest větší než některé evropské državy, jako Německo, Francie, Itálie . . . Délka ukrajinského území obnáší asi půl druhého tisíce km a šířka 500—600 km, na některých místech i více. Na tomto území, přírodními poklady velmi bohatém, leží slavná a veliká města: Kijev, Odesa, Charkiv, Lviv, Černivci, Kamjanec-Podilsky, Poltava, Katerynoslav, Cherson, Mykolajiv, Černyhiv, Stryj, Stanislaviv atd.; největší řeka jest Dněpr (Dnipro).

Národu ukrajinského jest na Ukrajině přes 35 milionů. Kromě toho značný počet Ukrajinců jest v Americe, Sibiři, Turkestanu atd. Všech Ukrajinců lze nyní počítati přes 40 milionů.

Ukrajina má slavné dějiny, starou vysokou kulturu, nadané spisovatele a všemu světu známé vážné pracovníky na různých polích veřejné i kulturní činnosti. Nejlepší syny Ukrajiny vidíme pracovati ve prospěch Moskvy, která 253 roky držela ukrajinský národ v těžké porobě. Světová válka a veliká revoluce vysvobodily Ukrajinu z jařma k novému samostatnému svobodnému žití v přátelské shodě s bratrskými národy.

Ukrajinská abeceda.

Tištěná písmena a jejich význam.

Друківані літери та їх значіння.

A a = A a, Б б = B b, В в = V v, Г г = H h,
Г г = G g, Д д = D d, Е е = E e, Є є = Je, je,
Ж ж = Ž ž, З з = Z z, И и = Y y, Й й = J j,
І і = I i, Ї ї = Ji ji, К к = K k, Л л = L l,
М м = M m, Н н = N n, О о = O o, П п = P p,
Р р = R r, С с = S s, Т т = T t, У у = U u,
Ф ф = F f, Х х = Ch ch, Ц ц = C c, Ч ч = Č č,
Ш ш = Š š, Щ щ = Šč šč, Ь ь = ', Ю ю = Ju,
ју, Я я = Ja ja.

Správná výslovnost a pravidla pravopisu.

Правильна вимова та правила правопису.

Samohlásky. — Голосівкі.

Samohlásky jednoduché jsou: *a, e, u, i, o, y*. Z nich vyslovují se *a, e, i, o, y* docela tak jako české *a, e, i, o, u* s tím rozdílem, že 1. *e, a, o*, když nemají přízvuku, vyslovují se více tlumeně (zavřeně) a zní takřka jako *u = y* a *y = u*; na př. *мні́* = mně jakoby *myní*, *до́м* jakoby *du domu*; 2. že ukr. *i* dle pravopisu užívaného na Ukrajině bývá měkké a také i neměkké, na př. *ніс* t. j. *ňis* = nesl, *несла* = nesla, a *ніс* (*носа*) = nos, nosu; *тіло* = tělo a *стіл* (*стола*) = stůl, (stolu) ... (Dle pravopisu užívaného v haličských a bukovinských školách a také i „Literaturno-naukovém Vistnyku“, tištěném v Ky-

jevě označuje se měkké *i* pravidelně písmenem *ї*: ніс, тіло.)

Neměkké i vyslovuje se: 1. kde povstalo z původního o, na př. дім (дому) = dům (domu), зістати = zůstatí, стій = stůj, ніс (носа) = nos (nosu), ніж (ножа) = nůž, (nože), сіль (соли) = sůl (soli) ... ніч (ночи) = noc (noci) ...; 2. v koncovce -iv 2. pádu množ. jmen podst. tvrdých, na př. синів = synů, столів = stolů, дідів (дідів) = dědů ...; 3. ve tvarech jmen přídavných tvrdých, t. j. s koncovkou -ий, -а, -е, na př. зелénім = zeleném, зелénій = zelené, зелénі = zelení.

V ukr. samohlásce *u* splynula původní slovanská samohláska *i i y* (и і у) jako v jihoslovanském jazyku, totéž je vždy tvrdé a vyslovuje se asi jako *y* v hanáckém nářečí, na př. ти = ty, малій = malý (na Moravě), богатій = bohatý, блідій = bledý, босій = bosý, тихий = tichý, слабій = slabý, риби = ryby, сили = síly ...

Písmena *я, є, ю, ї* znamenají v ukrajinštině tolik, jako 1. *ja, je, ju, ji*: на př. я = ja, яма = jáma, п'ять = pět, є = je, моє = moje, мою (моју) = moji, мою, п'ю (рју) = riji; їсти = jísti, мої = moji ...; 2. po souhláskách *т, д, л, н, с, з, ц* znamenají tolik jako *а, е, и, і* a kromě toho předopatrovou (palatální) výslovnost těchto souhlásek, takže *тя, дя, ля, ня, ся, зя, ця* = *ťa, đa, la, ňa, ša, ža, ča*; *тю, дю, лю, ню, сю, зю, цю* = *tu, du, lu, ňu, šu, žu, ču*; *те, де, ле, не, се, зе, це* = *tě, dě, le, ně, še, že, če* (nebo *sě, zě, cě*); *ті (ті), ді (ді), лі (лі), ні (ні), сі (сі), зі (зі), ці (ці)* = pravidelně *ti, di, li, ni, si, zi, ci*; s výjimhou výše uvedeného případu o neměkkém *i*, на př. теля = tele, лівий (лівий) = levý, хвалю = chvám, ліс (ліс) = les, тіло (тіло) = tělo, сіно (сіно) = seno, десять = deset, ціна (ціна) = cena, вівця = ovce.

ай, ей, ий, ій, ой, уй jsou vlastně dvojhlásky jako v češtině *aj, ej, yj, ij, oj, uj*; на př.: рай = ráj, отсей = tento, пий = pij, свій = svůj, сойка соjka, купуй = kupuj.

ав, ев, ив, ів, ов, ув před souhláskami nebo na konci slov vyslovují se jako dvojhlásky *au, eu, yu, iu, ou, uu*. Kromě *ou* (dříve *au*) tato výslovnost je Čechům známá z chodského a východočeského nářečí. На př.: правда (prauda) = pravda; не вгає (neugasaje) = neugasíná; пив (руу) = pil; вівця (vivća) ovce; кров (krou) = krev; був (buu) = byl.

V ukrajinštině není rozdílu mezi krátkými a dlouhými samohláskami a tedy čárka nad samohláskami neznamená délku, nýbrž je označením přízvuku.

Souhlásky. Шелестівки.

Všechny souhlásky ukrajinské vyslovují se (nikoliv píš) jako české. Musíme však upozorniti, že **в** (*v*), jak

jsme už při dvojhláskách uvedli, zní v oněch případech jako bezprízvučné **u**,

Značka **ь** (jeřík) změkčuje předcházející souhlásky **т, д, н, л, с, з, ц**; na př.: **зять** (zať) = zeť, **будь** (buď) = buď (býti); **кінь** (kiň) = kůň; **мольба** (molba) = modlitba (prosba); **про́сьба** (prošba) = prosba; **візьмі** (vižmy) = vezmi; **швець** (šveć) = švec.

V ukrajinštině je totiž 8 předopatrových (palatalních) souhlásek: **й, ть, дь, нь, ль, сь, зь, ць** (v češtině jen 4 první); znějí palatalně nejen tehdy, když zaznamenána je jich palatalní výslovnost značkou **ь**, nýbrž, jak jsme už ukázali, i před **я, є, ю, і, (ї)**. Zvláštní výslovnost má ukr. **л**; zní před jednoduchými samohláskami (i před něměkkým **i**), i když není spojeno s jeříkem (**ь**) jako polské **ł** (i jako na Moravě před **a, o, u, y**).

Upozorňujeme na rozdíl mezi **лан** (lan) = lan a **ляк** (lak) = lék; **лій** (lij) = lůj a **літо** (lito) = léto, **луї** (luh) = luh a **любий** (lubyj) = libý. Když palatalní souhlásku předchází ještě jedna z těch souhlásek, jež mohou se měkčit (**т, д, н, л, с, з, ц**), a obě náleží jednoduchému slovu, i tytéž vyslovují se palatalně; na př.: **двісті** (dvišti, dvišti) = 200, **на дні** (dní, na dňi) = na dnu, **сліпий** (slipyj) = slepý...; ale **злісти** (zlisty) = slézt.

Palatalně vyslovují se **с, з, ц** v jednoduchých slovech, když se jeví před retnými souhláskami s následujícím **я** nebo **і** (původním **ě**) [dle haličského pravopisu měkkost označuje se znaménkem **ь**]; na př.: **світ** (svit, svět) = svět; **звір** (zvir, zvíř) = zvíř; **сміх** (smich, smích) = smích; **святий** (svjatyj) = svatý... Souhlásky znělé vyslovují se na konci slov a před neznělými souhláskami tak, že počínají zněle a hned přecházejí v příslušnou neznělou; touto poměrnou znělostí různí se výslovnost ukrajinská od české. Před znělými souhláskami však vyslovují se neznělé jako příslušné znělé. Vyslovují se tedy **пір** (rih) = roh (jako by **ріх** a ne jako **ріх**), **ніж** (niž) = nůž (jako by **ніжш** a ne jako **ніш**), **мороз** (moroz) = mráz (ne jako **морос**), **зуб** (zub) = zub (ne jako **зуп**), **без тебе** (bez tebe) = bez tebe (ne jako **бес тебе**)...; za to **просьба** (prošba) = prosba (jako **прозьба** t. j. **prožba**), **великдень** (veľyk-deň) = velikonoce (jako **велигдень** t. j. **veľygden**).

Розмови.

Rozmóvy. — Rozmluvy.

Výslovnost.

Помічні слова, що найчастіш вживаємо в розмовах.

та
але
коли
як
як-що
куди
сюди
туди
бо, позаяк
чому? тому
на що, за що
буду, будеш
буде
будем
будуть
був, була, було
маю, маєш, має
маємо, маєте, мають
мав, мала, мало
мали
матиму, матимеш
матимем
матимете, матимуть
хочу, хочеш, хочуть
хотів, хотіла
хотіло,
захочу, захочеш,

захоче
захочемо, захочете

захотять
вже
ще ні
завжди, завжди
ніколи
незабаром
хоча
байдуже
майже
мабуть
хутко
спрокувала
разом, в купі
зовсім, цілком

Pomíční slova, ščo najčastiš vžyvajemo v rozmovach.

ta
ále
koľy
jak
jak ščo
kudy
šudy
tudy
bo, pozaják
čomu? tomu
na ščo, za ščo
búdu, búdeš
búde
búdem
búduť
buv, búľa, búľo
máju, máješ, máje
májemo, májete, majúť
mav, máľa, máľo
máľy
mátynuu, mátymeš
mátymem
matyméte, matymúť
choču, chočeš, chočuť
choťiv, choťiľa
chotilo
zachóču, zachóčeš

zachóče
zachóčemo, zachóčete,

zachotáf
vže
šče ňi
zavždy, závše
ňikoľy
nezabarom
chočá
bajduže
májže
mábud
chútko
sprokvóľa
rázom, v kúpi
zovsim, cípkom

Pomocná slůvka nejčastěji užívaná v rozhovoru.

a
ale
kdy
jak
pokud
kam
sem
tam, tudy
neboť, poněvadž
proč, proto
nač, zač
budu, budeš
bude
budeme
budou
byl, byla, bylo
mám, máš, má
máme, máte, mají
měl, měla, mělo
měli
budu mítí, budeš mítí
budeme mítí
budete mítí, budou mítí
chci, chceš, chce
chtěl, chtěla
chtělo
budu chtítí, budeš
chtítí
bude chtítí
budeme chtítí, budete
chtítí
budou chtítí
už, již
ještě ne
vždy
nikdy
brzy, za krátko
třeba
lhostejno
téměř
snad
rychle
pomalu
dohromady
zeela, celkem

Výslovnost.

напéвно
раз на все
наре́шті
відціль
дідтіль
де
взагалі
принай́мні
що
як-би
одна́к
так
ні
егé
є. суть
нема́
в тім ра́зі, коли́
між іншим
тим ча́сом
зго́дом
по́тім
тепе́р
зра́зу
швидко, швидко́
нега́йно
годи́, до́сять
даю́, даєш, дає
даєм, даєте, даю́ть
дав, да́ла, да́ло
да́ли
дам, да́си, да́сть
дамó, да́стé, да́дуть
да́лі, ще

napévno
raz na vse
naréšti
videil
vidtil
de
vzahali
prynájmni
ščo
jáak — by
odnák
tak
ňi
ehé
je, suť
nemá
v tim rázi, koľy
miž ynšym
tym časom
zhódom
pótim
tepér
zrázu
švýdko, švýdče
nehájno
hodi, dósyt
dajú, dajěš, dajé
dajém, dajéte, dajút
dav, dála, dáló
daly
dam, dasý, dasť
damó, dasté, dadút
dali, šče

jistě, určité
jednou pro vždy
konečně
odsud
odtud
kde
vůbec
aspoň
co
kdyby
avšak
tak
ne
ano
jest, jsou
není
v tom případě, jestliže
mezi jiným
zatím
po čase
potom
teď, nyní
hned
rychle, rychleji
bez prodlení, okamžitě
dostí
dávám, dáváš, dává
dáváme, dáváte, dávají
dal, dala, dalo
dali jsme
dám, dáš, dá
dáme, dáte, dají
dále, ještě

**Числівники
кількості.**

ноль, нуля́; зéро
один, і́дén, одно́го
два, дво́х
три
чоті́ри
п'ять, п'ятьо́х
шість
сім (сі́м), семі́
вісім (ві́сім), восьмі́
де́в'ять, дев'ятьо́х
де́сять
одина́дцять
двана́дцять
трина́дцять
чотирна́дцять
п'ятна́дцять
шісна́дцять
сімна́дцять
вісімна́дцять
дев'ятна́дцять
два́дцять
два́дцять один
три́дцять
со́рок
п'ятьдеся́т
шістьдеся́т

Čyslivnyky kilkosty.

nol, nulá; zéro
odýn, jidén, odnóho
dva, dvoch
try
čotýri
pjať, pjaťóch
šisť
šim, semý
visim, vošmý
dévjať, devjaťóch
désať
odynádcať
dvanádcať
trynádcať
čotyrnádcať
pjatnádcať
šisnádcať
šimnádcať
visimnádcať
devjatnádcať
dvádcať
dvádcať odýn
trydcať
sorok
pjaťdesať
šisdesať

Číslovky základní.

nula
jeden, (jednoho)
dva
tři
čtyři
pět
šest
sedm
osm
devět
deset
jedenáct
dvanáct
třináct
čtrnáct
patnáct
šestnáct
sedmnáct
osmnáct
devatenáct
dvacet
dvacet jeden
třicet
čtyřicet
padesát
šedesát

Výslovnost.

сімдеся́т
вісімдеся́т
дев'я́тьдеся́т
сто, со́тка, со́тня
сто оди́н
сто одина́дцять
сто два́дцять оди́н
дві́сті, дві́ста
три́ста, трьо́хсо́т
чоти́риста
п'ятьсо́т
ші́стьсо́т, — шостисо́т
сі́мсо́т, — семисо́т
ві́сімсо́т
дев'я́тьсо́т
ті́сяча
ті́сяча оди́н
ті́сяча п'ятсо́т два́д-
цять три
дві́ ті́сячі
три ті́сячі
сто ті́сяч
милі́он, на

šimdesát
višimdesát
devjaťdesát
sto, sótká, soťna
sto odýn
sto odýnáďcať
sto dváďcať odýn
dvísti, dvista
trýsta, trjochsót
čotýrsta
pjaťsót
šisťsót, — šostysót
šimsót, — semysót
višimsót
devjaťsót
týšača
týšača odýn
tysača pjaťsót dváďcať
try
dvi týšači
try týšači
sto týšač
mylijón, na

sedmdesát
osmdesát
devadesát
sto
sto jeden
sto jedenáct
sto dvacet jeden
dvě stě
tři sta
čtyři sta
pět set
šest set
sedm set
osm set
devět set
tisíc
tisíc jeden
tisíc pět set dvacet tři

dva tisíce
tři tisíce
sto tisíc
milion

**Числівники
порядкові.**

пéрший
дру́гий
трéтий
четвéртий
п'я́тий
шóбтий
сьóмий (сéмний)
вóсьмий
дев'я́тий
деся́тий
одина́дцятий і. т.
инше.

**Čyslivnyky
porjadkóvi.**

péršyj, -oho
drúhyj
tréťij
četvértij
pjátij
šóstij
šómyj (sémyj)
vóšmyj
devjátij
dešátij
odynáďcatyj i také
ýnše

Číslovky řadové.

první
druhý
třetí
čtvrtý
pátý
šestý
sedmý
osmý
devátý
desátý
jedenáctý atd.

**Числівники збірні
і. т. инше.**

оди́н раз, раз
одного́ разу, я́кось
дві́чі
три́чі
чоти́ри рази́
ба́гато разів
кі́лька разів, кі́лька-
разо́во, кі́лькакрат
поло́вина
треті́на
чвéрть
чвéртка, четвeртíна
по-пéрше,
впéрше
вдру́ге, по - дру́ге
втрéтє
в четвéрте
в передостáнній раз
в-остáннє, в остáнній,
в остáтній раз

**Čyslivnyky zbirni
і. т. ýнše.**

odýn, raz, raz
odnohó razú, jakós
dviči
triči
čotýri razý
baháto razív
kilka razív, kilkarazó-
vo, kilkakrot
poľovýna
tretýna
čvert
čvértka, četvertýna
popérše
vpérše
vdrúhe, podrúhe
vtrétě
v četvértě
v peredostánnij raz
v ostañně, v ostáñnij,
v ostátnij raz

**Číslovky násobné
a jiné.**

jednou
jednou (kdysi)
dvakrát
třikrát
čtyřikrát
mnohokrát

několikrát
polovina
třetina
čtvrtina
čtvrťka
po prvé
ponejprv
podruhé
potřetí
počtvrtě
předposlední krát
naposledy

вдвічі
втричі
єдиний, одинокий,
-ого
одночасовий
одноголосний
одночасно, разом
одиниця, -ці
двійка
двойко
подвійний
трийка, триця
тричятий, троїстий
десяток
півдесятка
півсотні

vdviči
vtryči
jedýnyj, 'odynókyj,
-oho
odnočasóvyj
odnohoľósnýj
odnočasno, rázóm
odynýća, -ci
dviyka
dvojkó
podvijnyj
trijka, trijća
trijčátyj, trojistyj
dešatók
pívdešatka
pivsótňi

po dvou
po třech
jediný, samotný
současný
jednohlasný
současně, rázem
jednotka
dvojka
dvojice
dvoji
trojka
troji
desítka
půl desítky
půl sta

Українські гроші.

Гривна
2 гривні, карбованець
злотий
семигривенник
шаг (шеляг)
Державний банок
скарбниця
скарбник,
щадниця
без строку
рахунок, порачунок
вийтяг, виїмок
лишок, решта
членська вкладка
до жадання
Прóшу вас поміняти
мені на українські
гроші
Дайте будь ласка: зо-
лота, срібла, папіро-
вими, трóшки дріб-
них.
Пóзика, позічка
Вірівняти рахунки
готóві гроші, готівка
в-борг, на-борг
виплата
поборгуйте мені ще
до ...
біжучий або потóчний
рахунок
розрахунок векслів
перéкази
особліві рахунки
Які умóви користу-
вання безпéсною
скринькою?

Ukrajnški hróši.

Hrývna
2 hrývni, karbóvanec
zlótyj
semyhrývennyk
šah (šelah)
Deržávnyj bánok
skarbnýća
skarbnýk
ščadnýća
bez stróku
rachúnok, porachúnok
výľach, vyjímok
lýšok, réšta
čléňška vkladka
do žadáňňa
próšu vas pomiňáty
meňi na ukrajiňški
hróši
Dajte buď láska: zo-
lóta, sřibla, papiró-
vymy tróšky dryb-
ných.
Pozýka, pozýčka
Výřivnjaty rachúnky
hotóvi hróši, hotivka
vborh, ná-borh
vypľata
poborhújte meňi šče
do ...
bižúčyj abo potóčnyj
rachúnok
rozrachúnok véksliv
perékazy
osoblývi rachunky
Jakí umóvy korystu-
váňňa bezpéšnoju
skryňkoju?

Ukrajinské peníze.

Hřivna
rubl
15 kopejek
20 kopejek
setina hřivny
Státní banka
erár
spořitelna
bez lhůty
účet
výtah, výpis
zbytek
členský vklad
požadavek
prosím, vyměňte mi
na ukrajinské peníze.
Dejte mi, prosím, ve
zlatě, stříbře, ban-
kovkách a trochu
drobných.
Půjčka
Vyrovnati účty
hotovost
na úvěr
výplata
prodlužte mi ještě lhů-
tu do ...
běžný účet
účet směnečný
převodný
speciální účty
Jaké jsou podmínky
použití bezpečnostní
schránky? (safu)

Назва місяців.

Січень, -чня
Лютий, того

Názva mřsačiv.

Sřičeň, -čňa
Lútyj, -oho

Názvy mřsřců.

Leden
Únor

Výslovnost.

Бéрезень, -зня; ^х бере- зі́ль, -о́ля	Bérezeň, -zňa; berezil, -óla	Březen
Квіте́нь, тня	Kviteň, -tňa	Duben
Тра́вень	Tráveň	Květen
Че́рвень	Červeň	Červen
Лі́пень	Lýpeň	Červenec
Се́рпень	Sérpeň	Srpen
Ве́ресень	Véreseň	Září
Жо́вте́нь	Žovteň	Ríjen
Листопа́д	Lystopád, -a, -u	Listopad
Гру́день	Hrúdeň	Prosinec

Дні тижня.

ти́ждень, тижня
неді́ля, -і
понеді́лок, -лка
вівто́рок
середа́, -и
четве́р, -рга
п'я́тниця, -ці
субо́та, -ти

Dni týžňa.

tyždeň, týžňa
neďila, -i
ponedílok, -lka
vivotrok
sereda, -y
čtvr, -rha
pjatnyca, -ci
subóta, -ty

Dny týdne.

tyden
neděle
pondělí
úterý
středa
čtvrtek
pátek
sobota

Свя́та.

Новий Рі́к, року
голо́дна ку́тя
Стрі́тєння
м'я́снийці
бі́лий ти́ждень
Ви́ше́стя
Пе́рша Прэ́чиста
Дру́га Прэ́чиста
Здві́ження
Мико́лині свята́

Švjáta.

Novýj Rik, róku
hołodna kuťá
Striteňňa
mjasnyči
bilyj tyždeň
Všesta
pěrša Prečýsta
drúha Prečýsta
Zdvýžeňňa
Mykólyni švjáta

švjatyj večir, baháta
kuťá
Meľánky
Rizdvó, Švjatky
Vodóchreša
Veľýkdeň
Zeľěni švjáta
pist

Svátky.

Nový Rok
štědrý večer
Obřezání Páně
masopust
velikonoční týden
Nanebevstoupení
Nanebevzetí p. Marie
Narození p. Marie
Pozdvížení kříže
sv. Mikuláše (6. pro-
since)
vigilie zjevení Páně

sv. Sylvestra
vánoce
svěcení vody
velikonoce
svatodušní svátky
půst

Яви́ща при́роди.

Со́нце
мі́сяць
про́мінь
зоря́ (зі́рка, 'ясо́чка)
сузі́р'ря
чу́мацький шля́х
че́піга
воло́сожа́р
borońá
vız
y-łósvita, 'do-schíd
sońcia
péred záchodom sońcia
rozvydňajeťsa
sutenije, smerkáe
prýsmerk

Jávýšča pryrody.

Sónce
mišac
prómiň
zorjá (zírka jásočka)
suzír'ra
čumáckyj šlach
čepiha
vołosožár
boroná
viz
udóšvita, 'do schíd
sońča
pered záchodom sońča
rozvydňajeťsa
sutenije, smerkáje
prýsmerk

Přírodní zjevy.

Slunce
měsíc
paprsek
hvězda (silně zářící)
souhvězdí
mléčná dráha
bliženci
vlasatice
kasiopeja
velký medvěd (vůz)
před svítáním

před západem slunce
svítá
stínívá se, smráká se
soumrak

Výslovnost.

в глупу ніч ранком, вранці у-вечері над - вечір в-ночі в-день завтра позавтра на тім тижні в-ранці торік що-дня, що-денно що-ночі що-року, що-річно влітку на - весні, на - про- весні, весною в-осені в-зимі дощ -щу злива, хлюпа вихор вітер, -тра буря, хуртовина заверюха, віхола мряка, мрака зимно парко, спека хмурно імля повідь, повинь місячна ніч протяг наморозь, шержень, -йней ожелёдь бліскавка, блиска- виця весёлка	v hlupu nič ránkom, vránci uvěčeri nad večir vnoči vdeň závtra pozávtra na tím týžni vránci torik ščo-dňa, ščo-dénno ščo-nóči ščo-róku, ščo-rično vlitku na vesni, na próvesni, vesnoju v-oseny v-zimí, vzímu došč, -ščú zľýva, chlúšča výchor víter, -tra burja, churtovyna zavirjúcha, vichóľa mrjáka, mráka zymno párko, zpéka chmúrno imľa póviď, póviň míšašna nič prótaľ námorož, šéržeň, -ýnej óžeľeď bľýskavka, bľyskavýča vesélka	v pozdní noc ráno na večer vpodvečer v noci ve dne zítra pozítří toho týdne ráno minulý rok každodenně každé noci každoročně v létě na jaře na podzim, v jeseni v zimě dešť lijak vichr vítr bouře vánice mrak chladno horko, dusno pošmournó mlha povodeň měsíčná noc průvan jíní náledí bľýskavice duha
---	---	---

Час.

Čas.

Čas.

година термин годинник годинник кешенковий дзигарі хвилина, хвиля міть мент рік півроку на-передодні, перед- день Я маю срібного го- динника Зайдіть до мене о шост- ій годині по обіді зараз ту-ж міть негайно швидко, хутко раптом зненацька, коли ось	hodýna térmyn hodýnnyk hodýnnyk kešenkovyj dzygarí chvyľýna, chvyľa myť ment rik pivróku naperedódni, peredděň Já máju sřibnoho ho- dýnnyka Zajďť do méne o šóstij hodýňi po obidi záráz tu-žmyť nehájno švýdko, chútko ráptom znenáčka, koľy oš	hodina lhúta hodiny hodiny kapesni hodiny nástěnné chvile, minuta sekunda, vteřina okamžik rok půl roku v předvečer Já mám stříbrné ho- dinky Přijďte ke mně o šestě odpoledne ihned okamžitě bez meškání rychle, spěšně náhle pojednou
---	--	---

Výslovnost.

пово́лі, спрокво́ла

кв́апитись
марнува́ти час
зага́ятись
зволі́катись
надолу́жувати
о-пів́дня
о-півно́чі
о трéтій годі́ні
по шóстій увéчeрі

Межа́.

Митни́ця, митна́ ко-
мо́ра
митни́й урядове́ць
Чи я му́шу платити
цло, мй́то?
Ні, я не маю́ нових
рі́чей
ма́єте ви тютю́н?
ма́єте ви цига́ркі?
Ли́ше для вла́сного
вжи́тку
Що маю́ плати́ти?
чи до́вго сто́ятиме
по́тяг?
два́дцять хви́лін
пів-го́дини
виба́чайте, це ми́сце
вільне́?
так, па́не.
панове́, ва́ші кви́тки
за́раз ма́ємо прибу́ти
до Ки́йва
Па́не конду́кторе, ось
мій кви́то́к

Залі́зниця.

Про́шу да́ти мені́
кви́тка
пе́ршої кля́си
дру́гої кля́си
тре́тьої кля́си
на швидки́й по́тяг
на ку́рера
на особо́вий по́тяг
Я хо́чу їхати́ на Пол-
та́ву
коли́ оди́йде?
коли́ ма́єм прибу́ти
до?
що ко́штує кви́то́к
де почека́льня?
де прийма́ють бага́ж?
знесі́ть ре́чі до вагону́
ще постóїть хви́лін
з де́сять?
Про́шу мені́ шкля́нку
ча́ю

povóli, sprokvóľa

kvápytyś
marnuváty čas
zahájatyś
zvolikátyś
nadoľúžuvaty
o-pivdňa
o-pivnoči
o-tréťij hodýňi
po šóstij uvéčeri

Meža.

mýtnyča, mytná ko-
móra
mýtnyj urjadovec
čy ja múšu pľatýty clo;
mýto?
Ni, ja nemaju nových
ríčej
mážete vy ťuťún?
mážete vy cyharký?
Lyšé dla vlástnoho
vžýtku
Ščo máju pľatýty?
čy dóvho stojáty me
póťah?
dvádcať chvyľyn
piv hodýny
vybačájte, ce misce
vilne?
tak, pane
panóve, vaši kvytky
záraz májemo prybúty
do Kýjiva
Pane konduktóre, ós
mij kvytók

Zaliznýča.

próšu, dáty meňi
kvytká
péršoji kľasy
drúhoji kľasy
tréťoji kľasy
na švydkýj póťah
na kurjéra
na osobóvyj póťah
ja chóču jichaty na
Poľtávu
koľý odijde?
koľý májem prybúty
do?
ščo koštúje kvytók?
de počekálňa?
de prymájut baháž?
znešiť reči do vahónu
šče postójiť chvyľyn
z dešať?
Prošu meňi škláunku
čáju

pomalu, zvolna, beze
spěchu
pospíchati, kvapiti
promarniti čas
meškati
zvolniti se
doháněti
v poledne
v půlnoci
ve tři hodiny
po šesté večer

Hranice.

celnice
celník
Musím platiti clo?
Ne, nemám nic nového
máte tabák?
máte cigarety?
Jen pro vlastní potřebu
Co mám platiti?
jak dlouho vlak stojí?
dvacet minut
půl hodiny
dovolte, je to místo
volné?
ano pane
pánové, lístky
ihned přijedem do
Kyjeva
Pane konduktore, zde
jest můj lístek

Železnice.

dejte mi, prosím, lístek
první třídy
druhé třídy
třetí třídy
na rychlík
na expresní vlak
na osobní vlak
chci jeti do Poltavy
kdy odjíždí?
kdy máme přijeti do?
co stojí lístek?
kde je čekárna?
kde přijímají zava-
zadla?
odneseť věci do vagonu
bude stát ještě deset
minut?
Dejte mi, prosím,
sklenici čaje

з цукром
з цитріною
шклянку пива
пляшку воді
купé про курців
про пань
це вільне місце?
поквápтеcь, потяг в
цій хвилі має одійти
підведіть полічку
засвітіть світло
зачиніть, будьте лас-
каві, вікно: мені
шкодить протяг.
прошу вас не куріти
відділ про курців
поруч.

Привітання.

Добрийдень, пане-до-
бродію.
З добрим ранком, до-
бродійко!
Добрийвечір, шанов-
ний пане лікарю!
На-добрáніч, ласкава
пані!
До побáчення, панічу.

Як ся маєте любий
хлопчику?
Всього ліпшого.
Жічу вам всього
найкращого.
Од шйрого сёрця ра-
дію, що бачу вас
в доброму стані.
Ви в доброму гуморі.
Як себе почуваєте,
як ся маєте?
Дякую, досить добре.
Як ваші справи?

Нічогéнько, не кéп-
сько.
Маю на думці заві-
тати до вас на тім
тижні.
Перепрошаю, не маю
часу.
Надто заклопотаний
біжучими справами.
Маю за честь вітати
вашу поважану дру-
жину.
Надзвичáйно приємно
з вами здібатись.
На превеликий жаль,
не мав змоги вико-
нати ваше дору-
чення.

z cukrom
z cytrýnoju
šklánku pyva
plášku vodý
kupé pro kurcív
pro paň
ce vilne misce?
pokvápteš, póťah v čij
chvýli máje odijty
pidvedít poľýčku
zašviťit švitľo
začyňit, búďte ľaskávi,
vikno: meňi škodyť
próťah
prošu vas ne kurýty
vidďit pro kureiv
poruč.

Přivítáňna.

Dobřýdeň, páne-dobró-
ďijú.
Z dobřym ráňkom do-
bróďijko.
Dobřývečir, šánovnyj
páne likarju.
Na-dobráníč, ľaskáva
páňi.
Do pobáčeňňa, panýču.

Jak ša májete, lúbyj
chľópčyku?
všohó lípšoho
Žýču vam všohó naj-
kráščoho.
Od ščíroho serća radi-
ju, ščo báču vas v
dóbroму stáňi.
Vy ų dóbroму húmóri.
Jak sebe počuvájete,
jak ša májete?
Ďakuju, dósyť dóbre.
Jak váši správy?

Ňičohéňko, ne kěpsko.
Máju na dúmci zavi-
táty do vas na tím
týžňi.
Pereprošaju, ne máju
časú.
Nadto zakľopótanyj bi-
žúčymy správamy.
Máju za češť vitáty vá-
šu povážanu družýnu
Nadzvyčájno pryjémno
z vámy zdýbatýš.
Na preveľýkyj žal, ne
mav zmóhy výko-
naty vaše dorúčeňňa

s cukrem
s citronem
šklenici piva
láhev vody
kupé pro kuřáky
pro dámy
je volné to místo?
pospěšte si, vlak ihned
odjíždí
zdvihněte polici
rozsviňte
zavřete laskavě okno,
průvan mně škodí.
prosím, nekuřte, oddě-
lení pro kuřáky je
vedle.

Pozdravy.

Dobřý den, pane.
Dobré jitro, paní.
Dobřý večer, pane do-
ktore.
Dobrou noc, milostivá
paní.
Na shledanou mladý
muži.
Jak se máte, milý
hochu?
vše nejlepší
Přeji vám vše nejlepší.
Upřímně se raduji, že
vás vidím v dobrém
stavu.
Jste v dobré náladě.
Jak se cítíte, jak se
máte?
Děkuji, dosti dobře.
Co dělají vaše záleži-
tosti?
Ujde to, ne špatně.
Chystám se vás navští-
viti v tomto týdnu.
Odpusťte, nemám kdy.
Silné zaměstnán běž-
nými záležitostmi.
Jest mi ctí vitati vaši
ctěnou choť.
Jest mi velmi příjemné,
že jsem vás potkal.
K svému žalu nemohl
jsem vykonati váš
rozkaz.

Výslovnost.

Щйго вдячний, я зко-
ристаю з ваших
ласкавих запросин,
пропозиції
поради
перестороги
прихильности
Залюбки це зроблю.
З радістю вволю ва-
шу волю.
Як бажаєте, пане?
Коли вам вхитно?
Не насмію з вами
сперечатись.
О, будь ласка.
Зробіть ласку, вчи-
ніть так!
Будьте ласкаві, не
відмовляйтесь.
Ласкаві слова.
Вибачте, пробачте
вибачайте, даруйте
мені!
Перепрошую.

**Приїзд - (прибуття)
на Україну.**

Чи даліко звідціль
до готелю?
візник
Чи ви вільні?
одвезіть мене до го-
телю.
що платити?
це багато
занадто багато
аскільки слід потаксі?
Пане переносику, за-
беріть мій багаже-
вий квиток і відне-
сіть мої речі на віз-
ника.
договоріть, поєднай-
те візника до...
що вам слід?
ось...
буде й цього, цього
досить
дякую
дуже вдячний
красененько дякую

Стрижій. Голяр.

Прошу мене поголіти
підстрижіть
чидовго чекати чергі?
я поспішаю
ні, голіться я не маю
часу
іншим разом
вуса

Ščýro vďáčnyj, ja zko-
rystáju z vašych ľa-
skávyx zaprósyn,
propozíciji
porády
perestoróhy
prychýlnosty
Zálubky ce зроблú.
Z rádistu vvólu vašu
vólu.
Jak bažájete, páne.
Kolí vam vchítno?
Ne našmíju z vámy
sperečátyš.
O, buď ľaska.
Zrobiť ľasku, včyniť
tak.
Búďte ľaskávi, ne vid-
movlájteš.
Laskávi slová
Výbačte, probáčte, vy-
bačájte, darujte meni
Pereprošáju.

**Prýjizd — (pribuffá)
na Ukrajinu.**

Čy daléko zvidčil do
hotelu?
viznýk
Čy vy vílňi?
odveziť mené do ho-
telu
ščo pľatýty?
ce baháto
zanádto baháto
a skilky šlid po takši?
Páne perenoščyku, za-
beriť mij bahažévyj
kvytók i vidnešiť
moji réči na viznyká.
dohovoriť, pojednájte
viznyká do....
ščo vam šlid?
oš.....
bude j čohó, čohó
dósyť
ďakuju
ďúže vďáčnyj
krasněňko ďakuju

Stryžij, Holár.

Prošu mené pohofýty
pidstryžiť
čy dóvho čekáty čerhý?
ja pospišáju
ni, holýtyš ja ne máju
časú
ýnšym rázom
vúsa

Upřimně děkuji, puo-
žiji vašeho laskavého
pозvání,
návrhu
rady
výstrahy
náklonnosti
Udělám to rád.
S radostí vyplním vaše
přání.
Jak si přejete, pane.
Kdy vám libo?
Nesmím vám odporo-
vati.
O prosím.
Buďte tak laskav, udě-
lejte to.
Prosím vás, neodři-
kejte.
Poklona
Odpusťte.
promiňte mi!
Prosím za odpuštění.

**Příjezd — příchod
na Ukrajinu.**

Jest odtud daleko do
hotelu?
koči
Jste volný?
odvezte mne do hotelu
co mám platiti?
to je mnoho
přiliš mnoho
co patří podle taxi?
posluho, vezměte můj
lístek na zavazadla
a odnese mé věci
ke kočimu
dohovořte se s kočim
o....
kolik vám patří?
tu máte....
to stačí
děkuji
děkuji zdvořile
děkuji pěkně

Holič.

oholte mne prosím
ostřihejte
musím dlouho čekat?
pospíchám
ne, holiti se nemám
kdy
podruhé
vousy

зачіска
сивина
русявий
каштановий
рудий
бронзовий
оселедець

кучері
пátлі
прóділь
борошénце, пúдра
перфúми
перука
гребінéць
пофарбúйте вúса
що платíти?

Візникі, трамвай.

Візнíк, до теáтру
Я хóчу нанáти на
годíни
що платíти за годí-
ну?
швídче до двірцá,
бо я спізнúся.
провезítь мене тріш-
ки мíстом
тут спиняéться трам-
ва́й?
яке числó трамва́ю
хóдить на?
лávка
двéрцята
схíдці
квитóк
що слíд платíти до...?
скажіть, будь лáска,
де спíняться на...
вúлиці?

Готéль.

Госпóдарь
господíня
вартовий
поко́ївка
джúра, козачо́к
офіціáнт, слугá
Добри́день, чи мóжу
я мати собі покíй?
менí трéба невеличку
кімнáту
на корóткий час
пéрший пóверх
ця свíтлиця менí не
подóбається
дайте менí йншу
що вона варт?
а є свíтло?
гарáзд, я її візьмú
принесíть менí:

záčíska
syvyná
rušávyj
kaštanóvyj
rudýj
bronzóvyj
osefédec

kúčeri
pátli
próčil
borošénce, púdra
perfúmy
perúka
hrebínéc
pofarbújte vúsa
ščo 'platýty?

Víznykú, Tramváj.

viznýk, do teátru
Ja chóču naňáty na
hodýny
ščo p'latýty za hodýnu
švýdče do dvircá, bo
ja spiznúša.
provežíť mené trišky
místom
tut spyňájetša tramvaj?
jaké čyso tramváju
chódyť na....
lávka
dvércata
schídci
kvytók
ščo slíd platýty do...?
skažiť, buď láska, de
spýnyťsja na.....
vúlyci?

Hotél.

hospódar
hospodyňa
vartovýj
pokojívka
džúra, kozačók
oficijánt, služá
Dobrýden, čy móžu ja
máty sobí pokíj?
meňi tréba nevelýčku
kimnátu
na korótkyj čas
péršyj póverch
ča švitlýča meňi ne
podóbajetša
dajte meňi ýnšu
ščo voná vart?
a je švitlo?
harázd, ja jiji vízmu
prynešiť meňi:

účes
šedina
plavý, rusý
kaštanový
zrzavý
bronzový
kštice, splývající na
oholené hlavě
kučery
kotlety
pěšinka
pudr
voňavky
paruka
hřeben
nabarvete vousy
co jsem dlužen?

Povoznik, Tramvay.

koči, do divadla
Chci najati dle hodin
kolik za hodinu
rychleji k nádraží ne-
bo zmeškám.
provezte mně trochu
městem
staví zde tramvaj?
které číslo tramvaje
jede na....
lavice
dvířka
schody
lístek
kolik stojí lístek do...?
buďte tak laskav, řek-
něte mi, kdy zastaví
v ulici....

Hotel.

majitel, hotelier
majitelka
vrátný
pokojská
poslíček
sluha
Má účta, mohu obdr-
žeti pokoj?
potřebuji nevelký po-
koj
na krátko
první patro
tento pokoj se mi ne-
líbí
dejte mi jiný
kolik stojí?
a jest světlo?
dobře, vezmu jej
přineste mi:

окропу
шматок мила
рушник
літепла
шклянку
карафку
почистіть мені одѣжу
сірники
свічка
кóвдра
Принесіть мені сніда-
нок до покою
дайте мені:
адресову кни́гу,
часо́пис ілю́стрований
Я хóчу спині́тись тóт
на кі́лька де́нь, а по́-
тім помандру́ю да́лі
Розбуді́ть мене́ рівно
о вóсьмій годі́ні.
я ма́ю за́втра вранці́
ви́їхати.
спі́льний ко́ч
на-добра́ніч

Місто.

це́рква
кате́дра
дзві́нця
міст, дім, буди́нок
ву́лиця
зау́лок
пло́ща
поліца́й
мі́йська ду́ма
у́рядові устанóви
судóви устанóви
цвѣ́нтарь
грома́нина
еле́ктри́чне осві́т-
лення
кві́тнік
штахе́тки
паркáн
брук, бурк
ліхтарь
пішохо́ди
самобі́г
пй́шне вбра́ння
виста́ва обра́зів
Де́ буде . . . ву́лиця?
Йді́ть про́сто, по́тім
право́руч, да́лі-пе́р-
ший по́улок ліво́-
руч.
бра́ма
ла́зня
поспита́йте поліца́я.
ліка́рня
шпита́ль
консуля́т
крамни́ця

окропу
šmatók mýřa
rušnýk
lítepřa
šklánku
karářku
počýstřř meňř. oděžu
šřnyký
švřčka
kóvdra
Přynešřř meňř šnidá-
nok do pokóju
dájte meňř:
adresóvu knýhu
časópys ilustróvanyj
ja chóču spynýřys týt
na křlka deň, a pó-
řim pomandrýju dály.
Rozbudřřř meňř řřvno
o vóřmřj hodýňř.
ja máju závřra vránřř
výřchaty
spřlňnyj koč
na — dobránič

Mřsto.

cérkva
katédra
dzvinýća
mřst, řim, budýnok
vůřyća
zaůřok
přořća
policáj
miřská duma
urjadóvy ustanóvy
sudóvi ustanóvy
cvýntar
hromovýna
elektrýčne ořvřtleňňa
kvitnýk
řtachětky
parkán
bzuk, burk
lichtár
piřochódy
samobřh
přýřne vbraňňa
vystáva obrařřv
De būde . . . vůřyća?
Idřřř prořsto, pōřřim pra-
voruč, dali-pěřřy
prouřok livóruč.
bráma
řažňa
Pospřřájte policájř.
likárňa
řpřřál
konsulát
kramnýća

horkou vodu
kousek mýřla
ručník
teplou vodu
sklenici
láhev
očřstěte mi řaty
řřrky
svřčka
přřkrývka
Přřneseťe mi řnidani do
pokoje
dejte mi:
adresář
illustrovany řasopřř
chci zde zůřtati něko-
řik dní a pak odce-
řtují dále.
Vzbuděťe mňě přěřně
v 8 hodin.
musřřm zířra ráno od-
řeti.
omnibus
dobrou noc

Město.

kostel
kathedrála
zvonice
most, dům, budova
ulice
ulřčka
náměřřř
strážník
měřřřřř rada
stáťní instituce
soudní instituce
hřřřřřř
elektrřřna
elektrřcké ořvřřřřř
záhon
ohrada
plot
dlážřřř
svřřřř
chodník
automobil
skvělá toaleta
výřřřřv obrařřř
Kde jest . . . ulice?
Jděte přřřřř, pak na
pravo, dále přřřřř
ulicřř na levo.
vrata
lázně
Zeptejte se strážníka.
nemocnice
chudobinec
konsulát
krám

книгарня
книгозбірня
міський сад
передмістя
окілиці
річка
водограй
Що варто побачити,
тута, гідного уваги?

Помешкання.

Тут наймають по-
мешкання?
на яким поверсі?
з скількох pokojiv?
куді вікнами? на пів-
день, на північ?
Я бажав би не еба-
лакати з власником
Яка ціна помісяшно?
на рік?
Тут можна наняти й
мебльовані кімнати?

Що коштує, коли най-
мати на тиждень
Чи є тут вигоди?
купіль?
Чи треба платити впе-
ред?
Чи у вас можна буде
й снідати й вечер-
яти?

меблі
обстановка
стіл
стілець, дзіглік
крісло, фотель
шафа
груба
люстро, дзеркало
кілим
свічник
лампа
шибка
стеля
підлога
засов
цвяшок
гачок
ліжко
канáпа
ковдра, укrywáло
простірало
шухлядка
таця
мисочка
шклянка
філіжанка
настільник, убру́с
сервѣтка
видѣлка

knyhárňa
knyhožbirňa
mijskýj sad
peredmišťa
okólyci
říčka
vodohráj
Ščo várto pobáčyty
túta, hídnoho úvahy?

Poměškaňňa.

Tut najmájuť pomě-
škaňňa?
na jakím povérši?
z skilkóch pokojiv?
kudý viknamy? na
pívdeň, na pívnič?
Ja bažav by perebalá
katy z vľásnykom
Jaká činá pomišašno?
na rik?
Tut možna naňaty j
meblóvani kimnáty?

Ščo kóштуje, koľý naj-
máty na týždeň
Čy je tut vyhódy?
kúpil?
Čy tréba platýty v pe-
réd?
Čy u vas móžna budé
j snídаты j večérjaty.

mebli
obstanova
stiľ
stiľec, dzýglyk
krisľo, fotél
šáfa
hrúba
lústro, dzérkaľo
kýľym
švičnyk
lampa
šybka
stěla
pidľoha
zásov
čvjašok
hačók
ližko
kanápa
kóvdra, ukrywáľo
prostýráľo
šuchládka
tác a
mýsočka
šklánka
filizánka
nastilnyk, ubrús
servétka
vydělka

knihupectví
knihovna
městský sad
předměstí
okolí
řeka
fontána
Co stojí za podívanou,
co pozoruhodného?

Byt.

Pronajímá se zde být?
ve kterém patře?
s kolika pokoji?
kam vedou okna, na
jih, na sever?
Chtěl bych se doho-
vořiti s majitelem
Kolik za měsíc?
za rok?
Jest zde možno na-
jmouti i pokoje sná-
bytkem?

Kolik stojí pokoj za
týden?
Jest zde pohodlí?
koupelna?
Musí se platiti předem?
Budu moci u vás sní-
dati a večereti.

nábytek
zařízení
stůl
lavice
křeslo, pohovka
skříň
pec
zrcadlo
koberec
svícen
lampa
tabule okenní
strop
podlaha
závora
hřebík
hák
postel
divan
pokrývka
prostěradlo
zásuvka (ve stole)
podnos, táč
mi-ka
sklenice
číše
ubrus
ubrousek
vidlička

шабатурка
щітка

šabatúrka
ščítka

papírová krabička
kartáč

Ресторация.

Restorácija.

Restaurace.

Ідальня
Дайте мені чогось
зісти
хліб
булка
масло
оселéдець
щупак
кóроп
дánня, потрáва
печéня
солóдке
узвáр
Дайте мені будь ласка:
тарілку
оцет,
муштáрду,
сі́ль,
ча́рку горі́лки,
черво́не вино́
цитры́ну
олію ...
Млинці
курча́
ні́рки
карто́пля
підливка, со́с
цібу́ля
огіро́к
мо́рква
поме́ранець
горі́х
каву́н
садовина́
горо́дина
Що ма́є більш наї́дку.
Це мені смаку́є, до-
смаку́
ласи́й шматóчок
не сма́шно
не до́бре душі́ть,
тхне
це мені шко́дить
я наї́вся до-схо́чу,
по са́ме нікуди.
що це кошту́є?
Де тут поблизу́ кав-
ярня?
Аж ось ту́т, за десяти́
кро́ків.

jidálňa
Dájte meňi čohós zjisty

chléb
búľka
másľo
oseľédeč
ščupák
kórop
dánňa, potráva
pečéňa
soľódke
uzvár
Dájte meňi buď ľaska:
tariľku
ócet
muštárd
sil
čárku horiľky
červóne vyno
cytrynu
olíju
mľynčí
kurčá
nýrky
kartópla
pídľyvka, sos
cybúla
ohirók
mórkva
pomeráneč
horích
kavún
sadvyna
horódýna
Ščo máje bilš najídku.
Ce meňi smakúje, do-
smakú
ľasyj šmatóčok
ne smášno
ne dobre dušyť, tchne

ce meňi škódyť
ja najivša dó schočú,
po sáme níkudy.
ščo ée koštúje?
De tut pobľyzú kav-
járňa.
Až os tút, za dešať
krókiv.

jidelna
Dejte mi něco k jídlu

chléb (černý)
chlebiček
máslo
slaneček
štika
kapr
jídlo
pečeně
cukroví
kompot
Dejte mi, prosím:
talíř
ocet
hořčici
sůl
skleničku kořalky
červené víno
citron
olej
lívance
kuře
ledvinky
brambory
omáčka
cibule
okůrka
mrkev
pomoranč
ořech
vodní meloun
ovoce
zelenina
Co je výživnější.
To mi chutná

chutný kousek
nechutné
páchne

mně to škodí
najedl jsem se do syta
jak hrdlo ráčilo.
co to stojí?
Kde je tu poblíž ka-
várňa?
Tamhle, deset kroků
odtud.

Кавярня.

Kavjárňa.

Kavárna.

Цукерня
Прóшу да́ти мені
шкля́нку ка́ви
біло́ї
шкля́нку герба́ти

cukérňa
Próšu dáty meňi
šklánku kávy
bíľoji
sklánku herbáty

cukrářství
Dejte mi, prosím
sklenku kávy
bílé
šálek čaje

з цитріною
ще два шматочки
цукру
тістечко
часописи

Пиварня, пивна́.

З якої броварні у вас
краще пиво?
дайте мені пляшку,
шклянку
Чи є у вас щось пе-
рекусити?
шійка
ківбик
холодєць, драглі
що платити?
решту візьміть собі
п'яночко
прошу дати:
десяток цигарок,
сірничка
попільничку

Пошта.

Я чекаю листа.
Де приймають реко-
мендовані листи?
Дайте мені марку на
закордонну картку
пошто́ва скринька
пошта́рь
Чи не міг би я тут
добути аркуши́к
листо́вного папе́ру?
Прошу мені дати лист-
то́к на пере́каз гро-
шей
кошто́вна посилка
паку́нок
Що коштує послати
листа́ за кордон?
ли́сти до зажа́дання

Привітання в лис- тува́нні.

Пова́жний па́не,
па́ні
Вельмиша́новний
Пётре Іва́новичу!
Високопова́жаний
па́не профе́соре.
Лю́бий мій шва́гре!
Моя́ лю́ба шва́грова!
Дорога́ тіточко!
та́то *
не́ня
дя́дина, стрі́йна
дя́дько, ву́йко
стри́й

z cytrýnoju
šče dva šmatóčky
cúkru
tístečko
časópysy

Pyvárňa, pyvná́.

Z jakóji brovárni u
vas kраще pyvo?
dajte meňi plášku,
šklánku
Čy je u vas sčos pere-
kusýty?
šýnka
kóvbyk
chołodéc, drahlí
ščo platýty?
reštu vízmiť sobí
pánnočko
prošu dátý:
dešatók cyharók
šírnyčka
popilnyčku

Póšta.

Ja čekáju lystá.
De pryjmajúť reko-
mendóvani lystý?
Dajte meňi márku na
zakordónnu kártku
poštóva skryňka
poštár
Cy ne mih by ja tut
dobúty árkušyk lys-
tóvnoho papéru?
Prošu meňi dátý lystók
na perékaz hrošej
koštóvna posýľka
pakúnok
Ščo koštúje posláty
lýstá za kordón?
lysty do zažadaňňa

Pryvitáňňa v l'ystu- váňni.

Povážnyj páne,
páni
Velmyšanóvnyj
Petre Ivanovyču.
Vysokopovažányj
páne profesore,
Lúbyj mij švágre.
Mojá lúba švagróva.
Dorohá títočko!
táto
néňa
ďádyna, strýjna
ďádko, vújko
strýj

s citronem
ještě dva kousky
cukru
piroh
časopisy

Pivnice.

Z kterého pivovaru je
u vás pivo nejlepší?
dejte mi láhev
sklenici
Máte nějaké zákusky?
šunka
tlačenka
rosol
kolik to dělá?
zbytek si vemte,
slečno
dejte mi prosím:
deset cigaret
sirky
popelníček

Pošta.

Čekám dopis
Kde přijímají reko-
mandované dopisy?
Dejte mně známku na
lístek za hranice
poštovní schránka
listonoš
Nemohl bych zde ob-
držet arch dopisního
papíru?
Dejte mi poštovní pou-
kázku
cenná zásilka
balík
Co stojí lístek za hra-
nice?
poste restante

Pozdravy v dopisech.

Vážený pane,
paní
Velevážený
Petře Ivanoviči.
Slovutný pane profe-
sore.
Můj milý švagře.
Moje milá švagróva.
Drahá tetičko.
papá
mamá
teta, (žena strýcova)
strýc, ujec
strýc, (muž tetin)

моя люба
моя кохана
мій соко́лику
моя пта́шко
моя ясо́чко
моя ри́бонько
моя кри́хотко
мій пуза́нчику
мій тату́сеньку
мій ридне́сенький
кря́ля
кря́сень
прехоро́ша
ча́рівна
чудо́ва
жи́чу всьогó найліп-
шого
з поша́ною
до побáчення
З ширóю до вас при-
хильні́стю пишúся
Ми́цно вас ці́люю й
про́шу переказáти
моє приві́тання всій
ва́шій роди́ні
па́лко, жа́гучо, ці́люю
зти́скаю ва́шу ру́ку
гото́вий до по́слуг
Складáю вам мою по-
ша́ну і подя́ку

**В урядóвих інсти-
ту́ціях та за́кладах.**

Ми́ністерства:
закордо́нних справ
вну́трішніх справ
торгóу та промисло́-
вости
шля́хів
судо́вих справ
осві́ти
харчо́вих справ
пра́ці
військо́ве
держáвний пи́сарь
ві́дділ
пи́сарня
генера́льний суд
голо́ва генера́льного
сúду
В який спосі́б я зми́г-
би ма́ти розмо́ву
з па́ном міні́стром?
О які́й годі́ні він при-
йма́є?
що-дня?
Про́шу дове́сти до ві-
до́мости, ось моя́
ка́ртка
вартовий
джу́ра
розси́льний, поси́льний

mojá lúba
mojá kochána
mij sokóľyku
mojá ptaško
mojá jásočko
mojá rýboňko
mojá krychotko
mij puzánčyku
mij tatúšeňku.
mij ridnéseňkyj
krála
kráseň
prechoróša
čarivná
čudóva
žýču všohó najlípšoho
z pošánoju
do pobáčeňňa
Z ščýroju do vas pry-
chylništu pyšuśá
Mícno vas cíľúju j pro-
šu perekazáty moje
pryvitáňňa vsij vášij
rodýňi
páľko, žahúčo cíľúju
ztyskáju vašu rúku
hotóvyj do pósľuh
Skladáju vam mojú
pošanu i podáku

**Vurjadovych instytú-
cijach ta základach.**

Ministéřstva:
zakordónnych sprav
vnútrišních sprav
torhu ta promyslo-
vosty
šlachiv
sudóvyh sprav
osvíty
charčóvyh sprav
práci
vijškové
deržávnij pýsar
víďďil
pysárňa
generálnij sud
hoľová generálnoho
súdu
V jakýj spóšib ja zmih
by máty rozmóvu z
pánom miňístrom?
O jakij hodýňi vin
pryjmaje?
sčo-dňa?
Prošu dovésty do vi-
dómosty, os moja
kářtka
vartovýj
džúra
rozsyľnýj, posyľnýj

má milá
má rozmilá
můj sokoliku
můj ptáčku
má hvězdičko
má rybičko
má malička
můj bobečku
můj tatičku.
můj drahoušku
krasavice
krasavec
překrásná
čarovná
zázračná
přeji vše nejlepší

s úctou
na shledanou
Znamenám se v doko-
nalé (upřimné) účtě
Vřele vás libám a pro-
sím, abyste vyřídil
pozdravy celé své
rodině
vřele, vášnivě libám
tisknu vám ruku
hotov k službám
Skládám vám svou
úctu a své díky

**Ve státních úřadech
a institucích.**

Ministerstva:
zahranič. záležitostí
vnitřa
obchodu a průmyslu
cest
soudní
vzdělání
zásobování
práce
vojenství
státní sekretář
oddělení
písárna, kancelář
vrchní soud
přednosta vrchního
soudu
Jak bych mohl dosáh-
nouti audience u pa-
na ministra?
V kolik hodin přijímá?
každodenně?
Ohlašte mě, prosím,
zde jest má navští-
venka
vrátný
sluha
posel

скарґа
подання
заява
прохання
папёр
свідѡцтво
пѡсвідка
посвідчення
обовязання
справѡздання
звіт, звідомлення
обрахунок
рахунок
пеня
аркуш папѣру
атрамент
атрамент червѡний
бѣбула
Прѡшу звернути ува-
гу...
Дозвѡлите почека́ти?
Потурбу́йтесь, будь
ласка
Попильну́йте й пови-
дѡмте менѣ
Мені це пѡтрібно кѡн-
че неґайно
Не відмѡвте вжити
відповідних заходів;
залежних від вас
заходів

**В громадських
устанѡвах.**

Мѣйскѣ самовряду-
вання
Губернѣяльна Нарѡд-
ня Упрѡва
Повѣтовѣ судѡвѣ уста-
новѣ
голова
заступник голови
писарь
рахівник
урядѡвѣць, урядник
писарчѣук, канцеля-
риста
дозвѣл
обрахунок
справѡздання
умѡви
податок
адвѡкат, юриста
злочѣн
лихий вчѣйнок
обвинувачення
пѡзов, пѡзва
карна справа
прѡтѡри
збитки
ошукання, шахрай-
ство

скарґа
podáňňa
zajáva
procháňňa
papér
švidŏctvo
pŏšvidka
pošvidčeňňa
obovjazáňňa
spravŏzdaňňa
zvit, zvidŏmleňňa
obrachúnok
rachúnok
peňá
árkuš papéru
atramént
atrament červónyj
bibúľa
Prŏšu zvernúty uvá-
hu....
Dozvolýte počekáty?
Poturbújteš, buď ľaska
Popylnújte j povidŏm-
te mené
Meňi ce potribno kŏn-
če nehájno
Ne vidmŏvte vžýty vid-
povidnych záchodiv;
zaležnych vid vas
záchodiv

**V hromádskich
ustanŏvach.**

mijské samovrjadu-
váňňa
Gubernijalna Národňna
Upráva
Povitŏvi sudŏvi usta-
novi
hoľová
zastúpnyk hoľový
pýsar
rachivnýk
urjadŏveć, urjádnyk
pysarčŭk, kancelarýsta
dŏzviľ
obrachúnok
spravŏzdaňňa
umŏvy
podátok
advŏkat, jurýsta
zľočýn
ľychýj včýnok
obvynuváčeňňa
pŏzov, pŏzva
kárna správa
protŏry
zbýtky
ošukáňňa, šachrájstvo

žaloba
žádost
oznámení
prosba
papír
svědectví
osvědčení
ověření
povinnost
zpráva
zpráva
rozpočet
účet
trest
arch papíru
inkoust
červený inkoust
píják
Obraťte, prosím, po-
zornost....
Dovolíte počkat?
Buďte tak laskav, po-
starejte se
Pospěšte si a dejte mi
o tom vědět
Potřebuji to co nejry-
chleji
Neodpírejte užítí pří-
slušných opatření,
opatření,
závislých na vás

**Ve veřejných
úřadech.**

městská samospráva
Guberniální zemská
správa
okresní soudní úřady
předseda
místopředseda
písař, tajemník
knihovedoucí
úředník
písař, kancelista
povolení
rozpočet
složení účtů
podmínky
daň
advokát
zločin
přestupek
obvinění
předvolání
trestní věc
útraty
útraty
podvod, šejdiřství

дóгляд
обра́за
герць
свiдок
тру́с
ув'язнення
остро́г, в'язни́ця
хурди́га
нотáрь
обов'язáння
умо́ва
уго́да
застáвний лист
за́пис ви́йстої даро-
ви́зни
ра́та
спа́дщина
запо́віт
керо́вник

**Граматична
терминологія.**

шелесті́вка
безголо́сна
голо́сова
голо́сівка
тепе́рішній час
мину́лий час
бу́дучий час
ре́чівник
при́кмéтник
числі́вник
дієсло́во
заіме́нник
злу́чник
при́слівник
о́клик
прича́сник
одни́на
множи́на
одмі́нок
називни́й
частко́вий
дава́льний
знахі́дний
ору́дний
місце́вий
кли́чний
декліна́ція
конюга́ція
рі́д
чолові́чий
жіно́чий
сере́дній
особо́вий
на́голос
розді́лові зна́ки
ко́ма, про́тинок
кра́пка
зна́к запитáння
зна́к здивува́ння
пружо́к

dóhľad
obráza
heré
švidok
trus
uvjázneňňa
ostróh, vjaznýča
churdýha
notár
obovjazáňňa
umóva
uhóda
žastávnyj lyst
zápys vičýstoji daro-
význy
ráta
spádščyna
zapovít
kerovnýk

**Hramatýčna
terminológija.**

šelestívka
bezhołósna
hołosová
hołosívka
tepérišnij čas
mynúłyj čas
búdučyj čas
rečivnyk
prykmétnyk
čyslivnyk
dijesłovo
zaiménnyk
zlúčnyk
pryslivnyk
óklyk
pryčasnyk
odnyná
množyná
odmínok
nazyvnyj
častkóvyj
daválnyj
znachidnyj
orúdnyj
miscévyj
klyčnyj
deklinácija
konjugácija
rid
čolovičyj
žinočyj
serédnij
osobóvyj
náhołos
rozdiłóvi znáký
kóma, prótinok
krápka
znak zapytáňňa
znak zdyvuváňňa
pružók

dohlídka, dozor
urážka
souboj
svědek
prohlídka
uvěznění
vězení
kasematy
notář
povinnost
podmínka
ujednání, smlouva
zástavní lístek
darovací list

splátka
dědictví
závěť
řídící

**Gramatická
terminologie.**

souhláska
nezvučná
zvučná
hláska
přítomný čas
minulý čas
budoucí čas
podstatné jméno
přídavné jméno
číslovka
sloveso
zájméno
spojka
příslovce
cítoslovce
příčestí
číslo jednotné
číslo množné
pád
nominativ
genetiv
dativ
accusativ
instrumentál
lokál
vokativ
skloňování
časování
rod
mužský
ženský
střední
osobní
přízvuk
rozdělovací znaménka
čárka
tečka
otazník
vykřičník
pomlčka

Výslovnost.

лапки
клямри
віняток
вітяг

Майже всю цю тер-
мінологію ухвале-
но „Товариством
Шкільної Освіти у
Київі“.

**Зразкі
діловодства.**

I.

До Міністерства Внут-
рішніх справ.
Такого-то
що мешкає...

Подання.

Подаючи до цього
такі документи....
маю за честь прохати
про призначення ме-
не в одному з від-
ділів міністерства
на посаду діловода

II.

До... Повітової На-
родної Управи.

Заява.

У відповідь на запи-
тання Повітової На-
родної управи з...
дня, місяця, число
5666, поспішаю по-
відомити, що я згод-
жуюсь віддати до
вжитку Управи на-
лежну мені в селі...
садибу зовсім, що
суть на ній, будівля-
ми під склад сіль-
сько-господарських
машин та приладдя.
По першій вимозі
Управи, прибуду о-
собисто, щоб під-
писати умову.

III.

Довіренність.

Цим доручаю друзі-
ні мої Божени Ве-
селій одібрати з
шкатули... належ-
не мені удєраження,
за травень місяць
біжучого року в
розмірі карбó-
ванців, а також по-
дєнні, харчові, ква-

Papký
klámry
vyňatok
výťah

Májže vsu ču termino-
lógiju uchvářeno „To-
varýstvom Škilnóji
Ošvity u Kýjivi.“

Zrazký dířovódstva.

Do Ministerstva Vnú-
trišních sprav.
Takoho-to
ščo měškaje...

P o d á ě ě a.

Podajučý do čoho takí
dokumenty
māju za čeř procháty
pro pryznáčeňna me-
né v odnomú z víddi-
řiv ministérstva na
posádu dířovóda.

Do... Povitóvoji Ná-
rodňoji Uprávy.

Z a ě á v a.

U vídpoviď na zapy-
táňna Povitóvoji Na-
rodňoji Uprávy z...
dňa, mířaca čyslo
5666, pospiřáju povi-
dómyty, ščo ja zhod-
žujuř víddáty do
vžýtku Uprávy na-
řěžnu meňi v seli
... sadybu zo všimá,
ščo suť na ňij, budív-
lamy pid sklad šilsko
hospodárských ma-
šýn ta pryřaďđa. Po
pěrřij vymózi Upra-
vy, prybúdu osobýs-
to, ščob pidpysáty
umóvu.

I.

űvozovky
závorka
výjimka
výťah

Téměř veřkerá tato
terminologie byla
schvářena „Tovaryř-
stvem Školní Osvěty
v Kyjevě.“

**Vzorce vedení
(zaležitosti).**

Ministerstvu vnitra.
Toho a toho,
bytem v.....

Ž á d o ř t.

Přikládaje k tomu tyto
dokumenty
mám čeř žádati o mís-
to v jednom z oddě-
lení ministerských
ve funkci řiditele
kanceláře.

II.

Okresní správě.

O z n á m e n í.

V odpověď na dotaz
okresní správy ze
dne... měsíce...
číslo 5666 spěchám
oznámiti, že jsem
ochoten dáti Správě
k dispozici usedlost
ve vsi... mně pat-
řící se všemi budo-
vami pro sklad sel-
ských a hospodář-
ských strojů s přis-
luřenstvím. Na první
vyzvání Správy do-
stavím se osobně,
abych podepsal
smlouvu.

III.

D o v í r e n n í ř t.

Cym doručáju družýni
mojí Boženi Veselij
odibráty z škatúřy
... nařěžne meňi
uděržaňna, za tráveň
mířac bížúčoho roku
v rozmíři... karbó-
vančiv, a takéž po-
dėnni, charčovi, kva-
tyróvi ta na zoďáhne-

S p l n o m o c n ě n í.

Tímto pověřuji svou
ženu Boženu Veselou,
aby vyzvedla z pok-
ladny... služné
mé za měsíc květen
tohoto roku v obnosu
... rublů a pak pe-
něžní příspěvky na
stravu, byt a oděv
v obnosu... rublů

тирові та на зодяг-
нення призначені
грóші, в рóзмірі...
карбóванців за той-
же термін. Рáзом
... карбóванців.
Підпис.

ňňa pryznáčení hró-
ši, v rózmiri
karbóvančiv za toj-
že térmyn. Rázom
... karbóvanciv.
Pidpys.

za týž měsíc. Celkem
... rublů.
Podpis.

IV.

Лист до редакції.
Вельмишанóвний Пá-
не Редáкторе.
Вéлыми прóшу дáти
місце на шпáльтах
Вáшої хвáльної га-
зéти тáкóму моєму
спростóванню:

Lyst do redakci.
Velmyšanóvnyj Páne
Redaktore.
Vélmy próšu dáty mís-
ce na špáltach Vá-
šoji chválnoji gazéty
takómu mójemu
sprostóvaňňu.

IV.

Dopis redakci.
Velevážený pane
redaktore.
Uetivě prosím, abyste
poskytl v sloupcích
Vašeho chvalného
časopisu místo této
opravě.

V.

Запрóсини.
Високоповажáна Ка-
терíно Миколáєвно!
Повернóвшись по при-
мусóвий пóдорожі
до рíдної осéлі, вва-
жáтиму себе щас-
ливою, коли зно́ву
побáчу Вас у се́бе
на хúторі. Про день
Вáшого прибуттá
попередíть менé за-
здáлегíдь. Прóшу
приня́ти запéвнення
в мо́й незмíнний при-
ятельськíй до Вас
прихíлности.

Zaprósyny.
Vysokopovažána Ka-
terýno Mykolájevno.
Povernóvšys po pry-
musóvij pódoroži
do rídnjoi oséli, vva-
žátymu sebe sčas-
lývoju, koľý znóvu
pobáču Vas u sebe
na chútori. Pro deň
Vášoho prybutťá po-
pérediť mené zazda-
lehíď. Próšu pryňáty
zapévneňňa v mojí
nezmínnij pryjatelś-
kij do Vas prychýl-
nosti.

V.

Pozvání.
Velevážená K. M.
Vrátivši se z nutné
cesty do rodiště, bu-
du se pokládati za
šťastnou, jestliže
znovu Vás uvidím
u sebe na venkově.
Den Vašeho příjezdu
mi předem oznamte.
Přijměte, prosím, u-
jištění mé nezměně-
né oddanosti přátel-
ské k Vám.

VI.

Посвідчення.
Цим свідчу, що пода-
вeць цьогó листá...
уповновáжена мно-
ю осóба за для умó-
ви з акцíйним то-
варíством „Добро-
бúт“ в справі заа-
рендувáння помéш-
кань під майстérні
молочáрського по-
суду згáданого то-
варíства.

Pošvídceňňa.
Cym švidčú, ščo po-
davéc čoho lystá....
upovnovážena mnó-
ju osóba zadla u-
móvy z akcijnym to-
varýstvom „Dobro-
bút“ v správizaaren-
duváňňa poméškaň
pid majstérňi mo-
ľočárského pósudu
zhádanoho tovarý-
stva.

VI.

Potvrzení.
Tímto potvrzuji, že
odesílatel tohoto lis-
tu... jest mnou splno-
mocněná osoba k
uzavření smlouvy s
akciovou společností
„Dobrobut“ v zále-
žitosti pronajetí
prostoru pro dílny
mlékařského náčiní
jmenované společ-
nosti.

VII.

Цидúлка.
Любий дрúже.
Закрутíвся так, що в
кешéнях віють ві-
три. Ти ж мій бá-
течко рíднeсeнький
і добрóдiй: а тому
покладáю на тебе
всі надíї: справді-ж
моі сподівáнки і

Cydúľka.
Lúbyj drúže.
Zakrutývsa tak, ščo v
kešeňách víjuť vítry.
Ty ž mij bátečko rí-
néseňkyj i dobródij;
a tomú pokľadáju
na tebe vší nadíji:
spravdy-ž mojí spo-
ďiváňky i čohó razú

VII.

Dopis.
Milý příteli.
Zvrtlo se vše tak, že
mám v kapsách prá-
zdno. Ty jsi můj
„otec“ a dobroděj a
proto skládam na
tebe všechny naděje.
Splň má očekávání
i tentokrát a pošli

Výslovnost.

цьогó разу́ і наді-
шли мені з поворот-
ною поштою дві
сóтки карбóванців
до кавярні „Обрі́й“,
де мені загро́жують
чóрні хма́ри. Вран-
ці поверну́ все до
щéнту.
Твій сéрцем Юрко.

VIII.

Депéша.

Почува́ю себе́ до́бре.
Невимóвно суму́ю.
Ві́їду неді́лю. Жа-
гучо ці́люю.

**Військова́ термино-
логія.**

Кіш
заго́н
полк
курі́нь
со́тня
на́ступ
стру́нко
шик
ладна́тись, шикува́-
тись

Рóди збрóї.

піхóта
кінно́та
гарма́та
гарма́ш, гарма́тчик
вата́га
залóга
пласту́н
стріле́ць
комóнник, ве́ршник
дозóрець
ку́ля
рушні́ця
набо́ї
ду́ло
дуле́вина
куро́к
самопа́л
писто́ль
кашкéт
остро́ги
жупа́н
музи́ка
сурма́
сурма́ч
тараба́н
воя́ка
коза́к
пра́пор
корогва́

i nadišpý meňi z po-
vorótnoju . poštoju
dvi sótky karbóvan-
civ do kavjární „Ob-
rij“, de meňi zahró-
žujuť čórni chmáry.
Vráńci póvernú vse
do sčéntu.
Tvij sércem Jurko.

VIII.

Depéša.

Počuváju sebé dóbre.
Nevymóvno sumúju.
Výjidu nedělu. Žahú-
čo číľuju.

**Vijšková terminol'o-
gija.**

kiš
zahón
poľk
kuriň
sótňá
nástup
strúnko
šyk
ľadnátýs, šykuvátýs

Ródy zbróji.

pichóta
kinnóta
harmáta
harmáš, harmátčyk
vatáha
zaľóha
pľastún
striľec
komónnyk, véršnyk
dozóreč
kúla
rušnýca
nabóji
dúľo
duľévyna
kyrók
samopáľ
pystól
kaškét
ostróhy
župán
muzýka
súrma
surmáč
tarabán
vojáka
kozák
prápor
korohvá

mí obratem pošty
dvě stě rubľů do
kavárny „Obzor“,
kde mi hrozí černé
mraky. Ráno ti vše
vrátím do haléře.
Tvůj Jiří.

Depeše.

Mám se dobře.
Nevýslovně nyní tes-
kním. Odjedu v ne-
děli. Vroucně líbám.

**Vojenská termino-
logie.**

sbor
divise
pluk
prapor
setnina
ú tok
v šiku
šik
šikovati se

Druhy zbraní.

pěchota
jízda
dělostřelectvo
dělostřelec
oddíl
posádka
zvěd
střelec
jezdec
stráž
koule
ručnice
náboje
hlaveň
dělovina
kohoutek
revolver
pistole
vojenská čapka
ostruhy
plášť
hudba
trubka
trubač
buben
voják
voják
prapor
korouhev

**Військова стар-
шина.**

Отáман
полкóвник
підполкóвник
осаву́л
підосаву́л
хорúнжий
підхорúнжий
сóтник
чотовий
ройовий
вартовий старшина
значкóвий

Театер.

Квитóк
вистáва
дénна
вечі́рова
Скажіть, будь ласка,
де каса?
чи є квитки на сьо-
гóдня?
на яку ціну?
в якій годині почáток
вистáви?
а коли кінчáють?
Прóшу показáти мені
моє місце
артіст
співáк
співáчка
танцю́риста
музика
суп овóд
оплески
захвát, захоплення
бéшкет
незадовóлення
Дóбре, гáрно
ще раз!
кéпсько
погáно, гідко
слáвно, слáва!
Лаштункі
завіса
нáтовп
коштóвні дарúнки
Взагалі мені страшен-
но подóбалась ця
вистáва.

Фахові ремісники.

шв ць, чоботáрь
кравéць
годинникáрь
книгáрь
капелю́шник
палятúрник
скля́р

Vijškova staršýna.

otáman
poľkóvnyk
pidpoľkóvnyk
Posavúľ
pidosavúľ
chorúnžyj
pidchorúnžyj
sótnyk
čotovýj
rojovýj
vartovýj staršýná
značkóvyj

Teater.

kvytók
vystáva
dénna
večiróva
sкажіť, буď лáска, де
каса?
čy je kvytký na sjo-
hódňa?
na jakú cinú?
v jakij hodýňi počáток
vystávy?
a koľý kinčájuť?
Próšu pokazáty meňi
moje místo
artýst
špivák
špiváčka
tančurýsta
muzýka
suprovód
ópěsky
zachvát, zachopleňa
béšket
nezadovófeňňa
Dóbre, hárno
šče raz.
kepško
poháno, hýdko
sfávno! sfáva!
Laštunký
zavisa
nátovp
koštóvni darúny
Vzahali meňi strašen-
no podóbaľas ča vy-
stáva.

Fachovi remisnyký.

šveć, čobotár
kravéc
hodynnykár
knyhár
kapelúšnyk
palatúrnyk
sklar

Hodnosti.

ataman
plukovník
podplukovník
kapitán
štábní kapitán
praporník
podpraporník
setník
četař
šikovatel
důstojník mající službu
adjudant

Divadlo.

lístek
představení
denní
večerní
prosím vás, kde jest
pokladna?
jsou na dnešek lístky?
za jakou cenu?
v kolik hodin začíná
divadlo?
a kdy končí?
ukážte mi, prosím,
moje místo
herec
zpěvák, pěvec
zpěvačka
tanečník
hudebník
doprovod
potlesk
nadšení
skandál
nespokojenost
Krásně
ještě jednou.
špatně
ohavně
výborně.
Kulisy
opona
dáv
cenné dary
Celkem se mi toto di-
vadlo úžasně líbilo.

Řemeslníci.

obuvník, švec
krejčí
hodinář
knihař
kloboučník
vazač
sklenář

рукавичник
тєсля
коваль
слюсарь

rukavýčnyk
tesla
kováľ
šľušar

rukavičkář
tesař
kovář
zámečník

Книгарня.

Чи мі́жу я у вас прид-
ба́ти лишé укpaїн-
ські кни́жкї, чи та-
ко́ж і вида́ння за-
кордо́нні?

Мені́ трéба геогра-
фі́чну ма́пу

дитячі вида́ння

вірші

кpáсне пи́сьме́нство

оповіда́ння

казкї

гумор

драматичні твори

мистецькі

артистично виконані

Наді́шли́ть мені́ на-
кладно́ю пла́тою по
такій адре́сі:

Чи ви́друковано вже
таку́ кни́гу?

Про́шу да́ти мені́ під-
ру́чник по.....

Чи ма́єте чеські́ кни́ги?

Сторі́нка

рядо́к дру́ку

обго́ртка, обкла́динка

визеру́нок

опра́ва

малю́нки

чітний дру́к

друкарські помилкї

ро́зділ

усту́п

фрагме́нт, урї́вок

Де гу́ртова́ кни́жна
комо́ра?

Knyhárňa.

Čy móžu ja u vas pry-
báty lyšé ukrajínški
knyžký, čy takóž i
vydáňňa zakordónni?

meňi tréba geogra-
fýčnu mápu

dyťači vydáňňa

virši

krásne pyśménstvo

opovidáňňa

kazký

húmor

dramatýčni tvóry

mystécki

artystyčno výkonani

Nadišliť meňi naklad-
noju platoju po takij
adrési:

Čy výdrukovano vže
takú knýhu?

Prošu dáty meňi pid-
ručnyk po.....

Čy májete češki knýhy?

Storínka

rjadók drúku

obhórtka, obkľádynka

vyzerúnok

opráva, palatúrka

malúnky

čitnýj druk

drukárski pomyľký

rózdiľ

ustúp

fragment, urývok

De hurtová knýžna
komóra

Knihkupectví.

Mohu u vás obdržeti
pouze ukrajinské
knihy, aneb též vy-
dání cizojazyčné?

potřebuji mapu

dětské vydání

verše

krásné písemnictví

povídky, pohádky

zkazky

humor

dramatická díla

umělecká

umělecky provedená

Pošlete mně dobírkou
na tu adresu:

Vyšla již ta kniha?

Dejte mi, prosím učeb-
nici.....

Máte české knihy?

stránka

řádka tisková

obálka

vigneta

vazba

obrazy, ilustrace

čitelný tisk

chyby tisku

kapitola

odstavec

úryvek

Kde je knižní velko-
sklad.

Крамніця зодягу.

Я хочу купіти на себе
ші́те вбо́ання

Чи подóбаєть ся вам
оце?

Покажіть щось иншо-
го

сурдۇт

штанї

камизелька

кóмїр

закарва́ші

кешéні

кирéя, кобеняк

відлóга, кóбка

жупáн

сукня

Kramnýca zóďahu.

Já chóču kupýty na
sébe šýte vbráňňa

Čy podóbajeť ša vam
océ?

Pokažiť ščoś ýnšoho

surduť

šťaný

kamyzélka

kómir

zakarváši

kešéňi

kyréja, koboňák

vidľóha, kóбка

župán

súkňa

Oděvní obchod.

Chci si koupit ušité
šaty

Libí se vám to?

Ukažte něco jiného

kabát

kalhoty

vesta

límeč

výložky

kapsy

plášť

kapuce

bluza

dámský oděv

едва́бне, шовко́ве
оксамі́тове
грезе́тове
Націона́льний стрі́й

**Галантерейна
крамни́ця.**

Сорóчка
спідні
брíль, -лик
рукав́ички
чо́хла
коміре́ць
крава́тка
рушні́к
ху́сточка
вели́ка ху́стка
панчо́хи
шка́рпéтки
пас
вія́ло
парасо́лька
стьо́жка, стрі́чка
гу́дзик
го́лка
но́жиці
спідни́ця
при́шпилька, шпíлька
кві́тки штúчні
каблúчка, пéрстень
серéжки, ку́льчики
на́ручник, на́ру́ччя
намі́сто
до́бре намі́сто

**Тютюно́ва
крамни́ця.**

Цига́рки
цига́ри
тютю́н
сі́рники
запа́лка
цига́рочний папіре́ць
Про́шу дати мені́ пів-
фу́нта тютю́ну, не
ду́же ми́цного
Ще́ деся́ток цига́рок.
Що маю́ плати́ти?

Прання́ білі́зни.

Мені́ тре́ба ви́прать
білі́зну.
Про́шу вас зроби́ти
як найшви́дче
поква́птесь
пола́тайте білі́зну
зашто́пайте панчо́хи
та шка́рпéтки
прине́сіть же доко́нче
в строк

jedvá́bne, šovkóve
oksamý́tove
hrezetóve
Naćionálnyj strij

**Halanteréjna
kramný́ća.**

soróčka
spídní
bryl, -lyk
rukavýčky
čóchla
komiréć
kravátka
rušnýk
chústočka
veľýka chústka
pančóchy
škarpétky
pas
vijało
parasólka
sťožka, strička
gúdzýk
hoľka
nóžyci
spídnýća
prýšpylka, špýlka
kvítký štúćni
kabľúčka, pérsteň
seréžky, kúlčyky
náručnyk, narúćčja
namýsto
dóbre namýsto

Tufunóva kramný́ća.

cyharký
cyháry
ťutún
širnyký
zapáľka
cyháročnyj papiréc
Prošu dáty meňi pív-
fúnta ťutunú, ne dúže
micnóho
Šče dešátok cyharók.
Ščo máju pľatýty?

Praňná bil'ýzny.

Meňi tréba výprať bi-
lýznu
Prošu vas zrobýty jak
najšvydče
pokvápteš
poľatájte biľýznu
zašťópajte pančóchy ta
škarpétky
prynešit že dokónče
v strok

hedvábný
sametový
brokátový
národní kroj

**Galanterní
obchod.**

košile
podvlékačky
klobouk, klobouček
rukavice
manžety
límeć, límeček
kravata
ručník
kapesník
šátek velký
punčochy
ponožky
pas
vějíř
slunečník
stuha
knoflík
jehlice
nůžky
spodnička
špendlík
umělé květiny
prsten
náušnice
náramek
náhrdelník
korálový náhrdelník

Trafika.

cigarety
doutníky
tabák
zápalky
zapalovač
cigaretový papír
Dejte mi, prosím, půl
funtu tabáku ne při-
liš silného
Ještě 10 cigaret.
Co mám platiti?

Praní prádla.

Potřebuji vyprat
prádlo
Prosím vás, udělejte
to co nejrychleji
pospěšte si
spravte prádlo
spravte punčochy a
ponožky
přineste to rozhodně
v čas

напéвне?
я ма́ю незаба́ром виї-
хати

napévne?
ja máju nezabárom vý-
jichaty

určitě?
musím záhy odjetí

Гра.

Чи ви гра́єте в ка́рти?
Загра́ємо по неве-
лічкій
дзві́нка
чірва
жир
вино́
туз, ас
барба́дým, коро́ль
кра́ля
хви́лька
восма́ка, сьома́ка, шо-
ста́ка пята́ка, чве́рт-
ка, трі́йка, дві́йка
би́льярд, карма́люк
ку́ля
кийо́к
кому́ почина́ти?
шахі
коро́ль, кра́ля
Тура́, (ве́жа), кося́к,
(або значко́вий) ки́нь
ша́шка ря́довá

Нра.

Čy vy hrájete v kárty?
Zahrájemo po neve-
ľýčkij
dzvínka
čýrva
žyr
vynó
tuz, as
bardadým, korol'
krála
chvylka
vošmáka, šomáka, šo-
stáka, pjátka, čtvért-
ka, trijka, dvijka
Bylárd, karmelúk
kúla
kyjók
komú počynáty?
šachý
koról, král
Tura (véža), košák, (abo
značkovýj), kiň
šáška rjadová

Нра.

Hrajete v karty?
Zahrajme si malou
bubny
srdce
trefy
piky
eso
král
dáma
valet
osmička, sedmička,
šestka, pětka, čtyr-
ka, trojka, dvojka
Kulečník
koule
tágo
kdo začne?
šachy
král, královna
věž, běhoun, koník
sedlák

Лікарь.

Я занеду́жав, де б я
міг знайти́ добро́го
ліка́ря?
Засла́б на очі
засла́б на зуби
дуже засла́б
не́жить
різа́чка
бігу́нка
яду́ха
обкла́дки
беші́ха
набрія́кли за́лози
я вча́дів
шо́лудь
печі́я
по́лог
породі́ля
пропа́сниця
підпіра́є під груди
по́рчі
како́нечник
пра́нці
сухо́ти
звихну́в в'язи
звихну́в сугло́б
звих
сухі жи́ли
м'я́зи
крвоте́ча
ну́дять

Лікар.

Ja zanedůžav, de bsa-
mih znajtý dobróho
líkarja?
Zasláb na oči
zasláb na zuby
důže zasláb
něžyť
rizáčka
bihúnka
jadúcha
obkřádky
bešýcha
nabřjáklý zálozy
ja včádiv
šólud'
pečija
póloh
porodila
propásnyča
pidpiráje pid hrúdy
kórči
nakoněčnyk
pránci
suchóty
zvychnúv vjazy
zvychnúv suhlób
zvych
suchí žýly
mjázy
krvotěča
núdyť

Лéкаř.

Rozstona! jsem še, kde
bych našel dobrého
lékaře?
Bolí mě oči
bolí mě zuby
silně bolí
rýma
bolení v žaludku
průjem
asthma, záducha
záškrt
růže
opuchlé žlázy
otrávil jsem se uhlím
vyrážka
žáha
porod
roditelka
horečka
bolí na prsou
křeče
kapavka
přijice
souchotiny
mám strnutí šíje
vyvrtil jsem si kloub
vykloubení, vyvrtnutí
suché žíly
svaly
krvotok
je mi zle, špatně

блювота
безсоння
нехіть до їжі
стравохід
боліть в крижах
отрута
отруїння
ліки
повівач
бавовна
ператка
пригрівка
лікарня
лікування
гоїться
зашерхає
негайна допомога
Що вам належиться,
пане лікарю?

bluvóta
bezsonňa
néchiť do jiži
stravochíd
boľýť v kryžách
otrúta
otrújiňňa
liky
povývač
bavovna
čerátka
prýhrivka
líkáňňa
likuváňňa
hojítša
zašercháje
nehájňa dopomóha
Ščo vam naležyťsja,
páne likarju?

vrhnutí, zvracení
nespavost
nechuť k jídlu
jícen
bolí mě v kříži
jed
otrava
léky
obvazek
bavlna
voskované plátno
teplý náčinek
nemocnice
léčení
hojí se
strupatí
rychlá pomoc
Co jsem dlužen, pane
doktore?

На пароплаві.

Прістань
місток
облавок
гвинт
ліжко
свіщик
стерно, стерник
човен
баркас
дуб
мотуз
мотузка
цебер
сходи
мотузяна драбина
капитан
скарбник
шмаровоз
вантаж, дригаль
їдальня
спільна кімната
окрема кімната
про па ь
вихід, туалёт
піна, шум, шумовіння
зайчики
плюскіт, хлюпання
хвіля
високі хвилі
хуртовина
рибалька
воблок
ятір
мілина
затітка
лука
певади
ве-боліз
круча
лані

Na paroplávi.

Prýstaň
místok, véršnyk
oblávoč
gvynt
lůžko
svýščyk
sternó, sternýk
čoven
barkás
dub
mótuz
motúzka
cebér
schódy
motužána drabýňa
kapytán
skarbnýk
šmarovóz
vantáž, drygal
jidálňa
spílňa kimnáta
okréma kimnáta
pro paň
výchíd, tualet
pína, šumovýňňa
zájčyky
plúskit, chlúpaňňa
chvýla
vysóki chvýli
churtovýňa
rybálka
vólok
játir
milýňa
zatóka
lúky
Pevády
verbořiz
krúča
Paný

Na parníku.

Přistav
paluba
zábradlí
šroub
lůžko
pišťala
kormidlo
člun
bárka
velká loď
lano
provaz
džber
schody
provazový žebřík
kapitán
pokladník
čistič
tonáž
jidelna
společenský pokoj
zvláštní pokoj
pro dámy
toileta
pěna
vlnky
pleskot
vlna
vysoké vlny
bouře
rybář
malá síť rybářská
čeřeň
mělčina
záliv, zátoka
louky
lesiky
vrboví
svah
lány

Розмова в дорóзи.

Скажіть, будь ласка, як звється по-українському ця річка? Дніпрó
Ми пливемó за водою?
А чи швидко буде Шевченкова могола?
Ось незабаром. Висóко правóруч на кручі, що звється Чернечою горою.
Прóшу вибачити, пáне, ви їдете до Кйїва?
По справах, чи мандрюєте?
Чинезнаєте, як звється ця місцевість?
Чудóва містїна
А що воно маячить аж на óбрїю?
В якім готелі мені буде краще спинитись?
Вї мені дали дуже коштовні вказівки. щиро дякую.

В селі.

Лїтній відпочинок на хуторі.
А чи немає у вас вільної світлиці з деревляною підлогою?
Цілкóм певно, тут буде більш прохолоди
Принаймні ви мені забезпечуєте, що тут не буде вохко?
А чи немає тута паціóків, шурів?
цвїркунів?
блощїй?
тарганів?
Чи велика курява на вулиці?

Сільські харчі.

Сир
гнїгáнка
вершкї, сметáнка
яєшня, прїажєна
паляниця
яїця на мьяхко
кóржики
курчáта
качки

Rozmova v dorózi.

Skažit, buď láska, jak zveřsa po-vkrajínskomu éa rička?
Dňipró
My pľyvemó za vodóju?
A éy švýdko búde řevčénkova mohýla?
Oř nezabórom. Vysóko pravóruč na krúči, řšo zveřsa Černéčóju horóju.
Próřu výbačty; páne, vy jidete do Kýjiva?
Po správach, éy mandrújete?
Éy ne znájete, jak zveřsa éa miscéviřt?
čudóva mistýna
A řšo vonó majačýř až na óbriju?
V jakím hotéli meňi búde křářše spynýtyř?
Vy meňi dály dúže kořtóvni vkazivky.
řčýro ďákuju.

V seli.

Litňij vidpočýnok na chútori.
A éy ne máje u vas vilnojĩ řvitľýci z drevlánoju pidľóhoju?
Ciľkóմ певно, tut búde bilř prochoľody.
Prynájmnĩ vy mené zabezpečujete, řšo tut ne búde vochko?
A éy nemáje túta pačukiv, řčuriv?
čvirkuniv?
blořčýč?
tarhaniv?
Éy velýka kúrjava na vulýci?

řilřkĩ charčí.

syr
gláganka
verřký, smetánka
jajěřna, prjažěna
palanýéa
jájéa na mjáchko
kóřžyky
kurčáta
kačký

Rozmluva cestou.

Buďte tak laskav, řekněte mi, jak se jmenuje ta řeka po ukrajínsku?
Dněpr
Plujeme po vodě?
Budeme brzo u řevčénkovy mohyly?
Už brzy. Tam na pravo na vrchu, který se jmenuje Hora mničů.
Odpusťte pane, jeďete do Kyjeva?
Za záležitostmi, anebo cestujete prouze?
Nevíte, jak se jmenuje to místo?
nádherné místo
Co se to tam jeví na obzoru?
V kterém hotelu bychi se měl nejraději ubytovati?
Dal jste mi velice cenné pokyny.
Upřimně děkuji.

Ve vsi.

Letní oddech na venkově
Nemáte volné světnice s dřevěnou podlahou?
Jistě že bude chladněji.
Můžete mě aspoň ujistiti, že zde nebude vlhko?
Krys zde není?
cvrčků?
řtěnic?
rusů?
Je mnoho prachu na ulici?

Selská strava.

sýr
ovčí sýr
smetana
vaječnice
přeničný chléb
vejce na měkko
koláčky
kuřata
kachny

кача́та, каченя́та
огі́ркй
гарбу́зи
цибу́ля
пші́нка, кукурудза́
баклажа́ни
карто́пля
полу́ниці
суні́ці
ожі́на
ягоди́, ви́шня
уго́рки
а́грус
по́річкй
щі́льникй

Сільські розва́ги.

Чи мо́жна тут добу́ти
ко́ня під ве́рх?
Еге, з сі́дло́м, бо нао́-
хляп я не зумію їз-
дити.
Човен
риба́льська снасть
на́дити рибу́
Полюва́ння
мисли́вська рушні́ця
шрі́т
дичи́на

Кві́тки та росли́ни.

Запа́шна кві́точка
по́вна кві́точка
бузо́к
лі́лія
конва́лія
воло́шка
барві́нок
просере́н, про́лісок
па́пороть
троя́нда
ро́жа
красо́ля
бра́ткй
жоржі́на
ті́рса
ко́нюші́на
будя́к
бу́рьян
ку́льбаба
бе́різка
пі́вники
кру́чені пани́чі
дзвіно́чки
кві́тнік
сад, садо́к

Око́лиці та приро́да.

Бі́р
рі́вча́к

кача́та, ка́че́на́та
ohírký
harbuzý
cybúla
pší́nka, kukurú́dza
baklažá́ny
kartópla
poľuný́ci
suný́ci
ožý́na
jáhody, výšnja
uhórky
ágrus
poričky
ščilnyký

Šilský rozváhy.

Čy móžna tut dobúty
końá píd verch?
Ehe, z šidló́m, bo naó-
chlap ja ne zumiju
jizdyty.
Čóven
rybaľská snasť
nádyty rýbu
poluváňňa
mysľyvská rušný́ca
šřit
dyčyná

Kvitký ta rosl'ýny.

zapašná kvítočka
póvna kvítočka
buzók
liľeja
konválija
voľóška
barvínok
proserén, prólisok
páporoť
trojánda
róža
krasóla
bratký
žoržýna
týrsa
koňušýna
buďák
búrján
kúlbaба
berízka
pivnyky
krúčení panyčí
dzvinóčky
kvitnýk
sad, sadók

Okól'yčí ta prýroda.

bir
rivčák

kachňátka
okurky
tykve
cibule
kukuřice
jablíčka
brambory
jahody lesní
jahody
ostružiny
višně
švestky
angrešt
rybíz
plástve medu

Selské zábavy.

Je zde možno zjednatí
jezdeckého koně?
Ano, se sedlem, neb
nedovedu jezdití bez
sedla.
Člun
rybářské náčiní
loviti ryby
lov
lovecká puška
broky
zvěř

Květy a rostliny.

vonná květiná
plnokvětá květina
bez
lilije
konvalinka
chrpa
barvínek
sněženka
kapradí
růže
maliva
řeřicha
slzičky
jiřinka
vousy sv. Ivana
jetel
bodlák
plevel
pampeliška
břiza
pivoňky
penízky
zvonečky
záhon
sad

Okolí a příroda.

bor
příkop

байра́к гай лу́ки ру́йна на узлі́ссі на моги́лі на узгі́ррі гомоня́ть верхі́вья де- ре́в ку́мкають жа́би навсо́нні годи́на па́дає мигі́чка зли́ва ві́тер гне́ дерева́ до до́лу промо́к, як хлю́ща ка́лний шля́х ро́сяно в лі́сі припи́кає спе́ка ду́шно у за́тінку мати за́хисток за́тишок	bajrák haj Púky rujína na uzlíšši na mohýli na uzhirri homoňát verchívja de- rév kúmkájúť žáby navsóňni hodyna pádaje myhýčka zľýva viter hne derevá do dólu promók, jak chľúšča kaľnýj šlach rošano v lísi pripýkáje spéka dúšno u záťinku máty záchystok zátyšok	mlazí háj louky trosky na kraji lesa na vršku na svahu hory vrcholky stromů šu- mějí žáby kuňkají na slunci vedro padá mlha liják vitr ohýbá stromy dolů promokl do kůže blátivá cesta rosa v lese praží vedro dusno ve stínu najíti přístřeší zátiši
Кома́хи, зві́рятка, птахи́.	Komáchy, žvirjátka, ptachý.	Hmyz, zvířata, ptáci.
Плюга́вство, дармо- їди ну́жа сара́на ко́ник кома́шня бжо́ла па́сіка па́сішник щі́льник метéлик ба́бка гаді́юка, попла́зка їжа́к тхі́р тру́сик, крі́лик горо́бець цвірі́нкає жо́вна, клю́й-де́рево лі́скоту́ха, ди́ка кі́шка га́йворон кру́к пу́гач ла́стівка зозу́ля бу́шля леле́ка, бу́зько́, чо́р- ногу́з га́йстер мако́дзьоб, ре́пел посмі́ттяха, кочу́бей ча́йка риба́лка ме́ва	pluhávstvo, darmoždy núža saraná kónyk komášňa bžolá pásika pásišnyk ščilnýký metělyk bábka haďúka, popřázka jižák tehír trúsyk, krílyk horobéc cviriňkaje žóvna, klujdérevo liskotúcha, dýka kíška hájvoron kruk púhač řástivka zozúla búšla řeléka, bužkó, čorno- húz hájster makodžób, répeř pošmittúcha. kočuběj čájka rybálka méva	parasit vši saranče koník mravenci včela včelín včelař plástve motýl babka, chroust had ježek tchoř králík vrabec cvrliká žluva, datel kvičala vrána havran sýček vlašťovka kukačka volavka čáp černý čáp chocholouš konipásek čejka ledňáček racek

деркач
павйч, пáva
лэжень
крижнякй, крижні
качки
чиря́та
когутóк, півень
квóчка

Худóба.

Товáр
бугáй
óгер
те́лиця
бу́зівок
я́гня
я́рка, вівці
цап

Прилю́дні збо́ри, зібра́ння.

Ви прибу́ли, на поча́-
ток за́сідання?
А хто голо́вою?
Вибо́ри ще не відбу-
ли́ся?
Яке пита́ння обми́рко-
вує́ться?
Па́не го́лово, про́шу
да́ти ме́ні сло́во.
Вельмиша́новне пан-
ство!
На преве́лький мій
жа́ль, я спі́зни́вся на
за́сідання й не до́-
сить я́сно уявляю
со́бі, про що вля́сне
мо́ва мо́виться, але
ж тим ча́сом, доз-
во́льте ме́ні в кіль-
кох сло́вах ви́сло-
вити сво́ю га́дку.
Ша́новні збо́ри
Хва́льні збо́ри
Сві́тлі збо́ри
Ви́словлені передбе́-
сідни́ком за́сади ро́-
бля́ть на не́не та́ке
вра́жіння, ніби...
Попере́дній промо́в-
вець
З сво́го бо́ку я вва-
жа́ю за свйй обов'я́з-
ок спростува́ти...
Але-ж, виба́чайте...
Це ці́лковита помы́лка
Помилко́вий по́гляд
Не можна, зви́чайно,
не зго́дитись
Пере́рва.
бли́скуча промо́ва

derkáč
pavýč, páva
léžeň
kryžňaký, kryžni kačků
čyrjáta
kohutók
kvóčka
čyrjáta
kohutók
kvóčka

Chudóba.

товáр
буháј
óher
teľýča
búzivok
jahňá
járka, vivecá
cap

Prylúdní zbory, zibráňňa.

Vy prybulý, na počá-
tok zašidáňňa?
A chto hoľovóju?
Vybóry šče ne vidbu-
ľyja?
Jaké pytáňňa obmir-
kóvujeťsa?
Páne hoľovo, próšu
dáty meňi słovo.
Velmyšanóvne pan-
stvo.
Na preveľkyj mij žal,
ja spiznyvša na za-
šidáňňa j ne dósyť
jásno ujavľaju sobi,
pro ščo vľásne móva
movyťsa, ale ž tym
časom, dozvoľte me-
ňi v kilkóch słovách
výslovytysvojú hád-
ku.
Šanóvni zbory
chválni zbory
švitlji zbory
Výslovľeni peredbe-
sidnykom zasády ró-
blať na méne také
vražiňňa, ňiby...
Poperédňij promóvec
z svého bóku ja vva-
žaju za svij obov-
jazok sprostuváty..
Ale-ž, vybačajte...
Ce číľkovyťa pomýľka
Pomyľkovýj póhľad
Ne móžna, zvyčajno,
ne zhódyťs
Perérva.
bľyskúča promóva

chřástal
páv
sluka lesní
velké divoké kachny

drobné kachny
kohout
kvočna

Domáci zvířata.

skot
býk
hřebec
jalovice
býček
jehně
ovce
kozel

Veřejné schůze.

Přišli jste na začátek
zasedání?
Kdo předsedá?
Volby se ještě neod-
byly?
Jaká otázka se pro-
jednává?
Pane předsedo, udělte
mi slovo.
Velectěné shromáždě-
ní.
K velké své litosti,
opozdil jsem se na
schůzi a neuvědomu-
ji si dosti jasně, oč
vlastně jde, ale pro-
to přece mi dovolu-
te vysloviti několika
slovy svůj úsudek.
Ctěné shromáždění
vážené shromáždění
slavné shromáždění
Zásady předchozím
řečníkem vyslovené,
dělají na mě dojem,
jakoby...
Přední mluvčí
ze své strany považují
za svou povinnost
vyvrátiti
Ale dovolu-
te.
To je zřejmý omyl
Klamný názor
Nelze, ovšem se nes-
hodnouti
Přerušeni.
skvělá řeč

Výslovnost.

Неможливі вирази	Nemožľyvi výrazy	Nemožné výrazy
Коли тільки припустити	Koľy tilky prypustýty	Když si představíme
Я лишаяюся при своєму попередньому твердженні	Ja ľyšajúsa prysvojemu poperédňomu tvrdenňi	zůstanu při svém dři- většim tvrzení
Коли визнає більшість	Koľy význaje bilšisť	Jestli určí většina
Радив-би віддати на розгляд до комісії.	Rádyv-by viddáty na rózhlad do komísiji	doporučoval bych pře- dati to komisi k re- visi
Навіть у Маркса ми здібуємо таке за- певнення	Náviť u Marksa my zdýbujemó také zapévneňňa	i u Marxe potkáváme se s takovým ujiště- ním
Виходючи з того, що було сказано раніш Увага!	Vychódučy z tóho, ščo buľó skázano raňiš.. Uváha.	vycházejе z toho, co bylo řečeno dřive Pozor.
Дозвольте ж мені про- дóвжувати	Dozvóľtéž meňi pro- dóvžuvaty	dovolte mi pokračovati
Прóшу слóва в справі осóбистій	Próšu slóva v správii osóbystij	Prosím o slovo v osob- ní otázce
Менé не зрозуміли	Mené ne zrozumíľy	Nepochopili mne
Цілкóм не мóжна при- пустити	Čiľkóм ne móžna pry- pustýty	Jest úplně nepřipustno
Мénшість	Meňšisť	Menšina
Більшість	Bilšisť	Většina
Дáти під голосування	Dáty pid hoľosuváňňa	Dáti hlasovati o
Ухияляюсь, утримуюсь	uchylájuš, utrýmujuš	zdržuji se
Зняти питання	Zňáty pytáňňa	podati dotazy
Роспочáти заходи	Róspočáty záchody	Zahájiti opatření
Звернутись, вдáтися до...	Zvernútyš, vľátyša do	obráťiti se k . . .
з вимóгою	z vymóhoju	s požadavkem
з прохánням	z procháňňam	s prosbou
нагадáти	nahadáty	vzpomenouti
ухвалити	uchvalýty	přiznati
визнати	význaty	ustanovili
до-речі, влúчно, до- пуття	doreči, vlúčno, dopuťňa	právě vhod, k věci
торкнутись питання	torknútyš pytáňňa	dotknouti se otázky
допоминáтися скасу- вання	dopomynátyš skasu- váňňa	žádati zrušení
постанóва	postanóva	usnesení
ухвáла	uchváľa	schválení
визнáння	vyznáňňa	přiznání
додаткóва пропозиція	dodatková propozýcija	dodatečný návrh
ретельно	retélno	pečlivě
непохýтно	nepochýtno	neochvějně
полéгшення, пільгá	poľehšeňňa, pilhá	polevení
потурáння	poturáňňa	poshovění
писана заява	pýsana zajáva	písemný projev
загáльна увáга	zaháľna uváha	všeobecný projev
привселюдно	pryvselúдно	veřejně
таємне голосування	tajémne hoľosuváňňa	tajné hlasování
одверте	odvérte	veřejné
кулями	kúlamy	kuličkami
непристойний вислов	neprystójnyj výsľov	nepřistojný výraz
обрáзливий вислов	obrázľyvyj výsľov	urážlivý výraz
припинити балачкй	prypynýty baľachký	přerušiti hovor
Припинити дáльше	Prypynýty dále ob-	další jednávání pře-
обміркування	mirkuváňňa	rušiti
без зайвих слів	bez zájvyh sliv	bez zbytečných slov
з повною увáжністю	z póvnoju uvážňisťu	s plnou pozorností

заховуючи власну
гідність
на́тяки
особи́сті раху́нки
Вас задово́льняє це
по́яснення?
Позба́вити слова
ці́лком
пропо́зиція
Замкну́ти диску́сію
Да́льші чергові збо́ри
призна́чено на
обов'язко́во
Ні в я́кім ра́зі ...
ганьба́!
геть!

zachovájučy vlasnu
hídnišť
náťaky
osobýsti rackúinky
Vas zadovolňáje ce
pojásneňňa?
pozbávyty slóva
ciľkom
propozýcija
Zamknúty dyskúsiyu
Dalši čerhoví zbóry
pryznáčeno na
obovjaskóvo
Ni v jákim rázi ...
haňbá!
heť!

zachováváje svou dů-
stojnost
narážky
osobní účty
Jste spokojen s tím
vysvětlení?
odejmouti slovo
úplně
návrh
přerušiti diskusi
Další zasedání určeno
na
závazně
V žádném případě ...
hanba
dolů s

Зразки розмови.

Чи давнó вже про-
жива́єте в цих міс-
цях?
Ні, я щóйно прибу́в
з Чехії.
Чи подóбається вам
тутéшне підсо́ння?
Вéлми. Тут такé яс-
кра́ве сонце і особ-
ливо гáрні літні но́чі.
А ви зверну́ли ува́гу
на місцéвий крає-
вíd: такий задум-
ливий, трішки жур-
ливий і якийсь ла-
гіднолінівий?
Так, мені ще доводи-
лось ба́чити ма́йже
поді́бні картини
приро́ди у нас на
Мораві́ї.
Надзвичáйно хоро-
ший нижній Дніпро́-
вий бе́ріг. Кажу́ть,
ніби поді́бний гли-
бинóю обрі́й можна
ба́чити в Палестíні.

Zrazký rozmóvy.

Čy давнó vy vže pro-
žyvájete v cych mis-
cích?
Ni, ja ščoyno prybúv
z Čechii.
Čy podobajeť ša vam
tutéšně pidsoňňa?
Vélmy. Tut také jas-
kráve sónce i osob-
lývo hárni lítni nóči.
A vy zvernúly uváhu
na miscévyj kraje-
výd: takýj rázu za-
dúmlyvyj, trišky žur-
lývyj i jakýjs ľáhyd-
nolinývyj?
Tak, meňi šče dovó-
dyľoš báčyty májže
podibni kartýny pry-
ródy u nas na Mo-
ráviji.
Nadzvyčájno choróšy
nýžnij Dňipróvyj bé-
rih. Kážuť, ňiby po-
dibnyj hľybynóju
óbrij móžna báčyty
v Paľestýni.

Vzorce rozmluvy.

Již dávno žijete v těch-
to místech?
Ne, právě jsem přibyl
z Čech.
Líbí se vám zdejší
podnebí?
Velmi. Je zde takové
skvělé slunce a zvlá-
ště krásné noci.
Všiml jste si místního
rázu kraje, který jest
takový záduřivý,
poněkud smutný a
jaksi rozkošně leni-
vý.
Ano, měl jsem již pří-
ležitost viděti po-
dobnou krajinu na
Moravě.
Neobyčejně krásný je
nižší břeh Dněpru.
Prý podobný hlu-
boký obzor lze vi-
děti v Palestýně.

Скажіть, будь ла́ска,
на що ва́рто звер-
ну́ти пильні́щу ува́-
гу мандрівника у
Ки́їві?
А ви сподіва́єтесь
пробу́ти ту́та дов-
гий час?
Ні, я жи́тиму в Ки́їві
не бі́льш ак з тиж-
день!
О, то за такий час ви
всти́гнете огляну́ти
чимáло.
Найсамперéд завітáй-
те увéчєрі до ку-

Skažiť, buď ľaska, na
ščo vártó zvernúty
pyľnišču uváhu man-
drivniká u Kýjivi?
A vy spodivájetés pro-
búty túta dóvhyj
čas?
Ni, ja žýtymu v Ký-
jivi ne bilš jak z týž-
deň.
O, to za takýj čas vy
vstýhnете ohlánuty
čymáľo
Najsamperéd zavitájte
uvéčєri do kupéc-

Řekněte mi, prosím, co
zaslouží největší po-
zornosti cestovatele
v Kyjevě?
A chystáte se zde pro-
dlít dlouho?
Ne, neprodlím v Ky-
jevě déle než týden.
O, za ten čas si pro-
hlídnete mnoho.
Nejdříve navštivte ve-
čer kupecký sad.

пéцького саду. Там грає добра симфонічна музика.

А вдень де-б краще відпочити?

В царськóму садкú, в Маріїнськóму парці, можна оглянути Николáевський парк насúпроти університétу. Дúже гáрне місце в Зоологичнóму садку, чудóвий садóк Ботанічний.

Та я чувáв про Кíївські садкí. Нáвіть у Октáва Мірбо траплáється в однім з його ромáнів, пригадую, такий вислов: „Кíївські садí — найкращі в Європі“.

Пóвні відóмости про гíдні ува́ги рéчi у Кíївí, можете відшукáти в кнiзі проф. Широ́цького, а лiпші малюнки в фáрбах красí Кíйва — в альбóмі Видавни́цтва „День“, пражськóї роботи.

Ви лéгко засвóюєте собі українськó мóву?

Так, без вели́кого зусíлла, бо я з Ходьска, а наша мова дуже близька до українськóї. А опри́ч того, я и справ́ди хочу вiвчитись.

Менí тiльки дúже вáжко опанувáти вимóву й нáголоси.

Але менé диву́є, що є багáто місцéвих людей, якi прожи́ли все сво́є житт́я на Вкраiнi, а розмовляють тiльки жаргóном: українських слiв не знáють, а осiйськi вимовляють з чiстим укpaїнським акцéнтом.

Це не дивно. Ви ж знáєте, що Царськá Росiя старалася всiма спóсoбaми змоска́лізувати наш люд.

koho sádu. Tam hráje dóbra symfoňična muzyka.

A vdeň de-b kращe відпочýти?

V carсьkómu sadkú, v Marijňskómu parci, možna ohlánuty Nykolajevskyj park, nasúproty uñiversitétu. Dúže hárne місце v Zoologičnomu sadku, čudóvyj sadok botaňičnyj.

Ta ja čuváv pro Kýjivski sadký. Navit u Oktava Mirbot traplájeť sa v odním z jeho romániv, pryháduju, takýj výslov: „Kýjivski sadý najkrášči v Európi“.

Póvni vidómosty pro hídni uváhy réči u Kýjivi možete vidšukáty v knýži prof. Šyročkoho, a lípši malúnky v fárbach krasý Kýjiva v zšýtku Vydavnytva „Deň“.

Vy ľéhkó zasvójujete sobi ukrajínsku móvu?

Tak, bez veľýkoho zúsýla, bo meňi tróšky znájoma móva polška. A oprič toho, ja správdi bažáju vývčytys.

Meňi tilky dúže vážko opanuváty vymóvu náholdy.

Aľe mené dyvúje, ščo je baháto miscévoho ludu, ščo prožylý vse svoje žytťá na Ukrajiní, a rozmovlájut tilky žargónom: ukrajínskych sliv neznájut, a rosyjski vymovljájut z čýstym ukrajínskym akcéntom.

Ce ne dývno. Vy ž znájete, ščo cárška Rosija staráta sa vsíma spósobamy zmoskalizuváty naš lud.

Hraje tam dobrá symfonická kapela.

A kde je nejlepší oddech ve dne?

V carském parku, v Mariánském parku, možno jest též si prohlédnout Mikulášský park proti universitě. Velmi krásné místo jest v Zoologické zahradě, nádherně jest v Botanické zahradě.

A již jsem slyšel o kyjevských sadech. Dokonce u Oktava Mirbeu potkáváme se v jednom z jeho románů s tímto, tuším, projevem: Kyjevské sady jsou v Evropě nejkrásnější.

Úplných informací o pozoruhodnostech kyjevských můžete najíti v knize prof. Š., a nejlepší o obrazy, znázorňující krásy Kyjeva v albu, Vydavatelstva „Deň“.

Osvojujete si lehce ukrajinštinu?

Ano, bez velkých obtíží, neboť znám trochu polštinu. A mimo toho chci se skutečně naučit.

Jen mi bude velmi těžko ovládnouti přízvuk.

Ale tomu se divím, že je mnoho zdejších lidí, kteří prožili celý svůj život na Ukrajině a hovoří jen žargonem: ukrajinských slov neznají a ruská vyslovují s čistým přízvukem ukrajinským.

Není divu. Vy nevíte, že carské Rusko snažilo se všemožnými způsoby porušiti náš lid.

Невже ж він так легко
піддався русифікації?

Невпаки. Але ж пригадайти, що було і у Вас, в Чехії, коли вас зденаціоналізували Німці.

Ну, тепер ми вже скинули те чуже ярмо з наших душ.

А ми, пане, тільки тепер скидаємо. І нам це зробити тяжче, бо вас у вашій боротьбі з Німцями піддержували всі Словяне, а нам доводиться вибоювати своє право у Словян, чого інші Словяни (часом навіть і Чехи) не можуть зрозуміти, бо нас і наших змагань ще не знають гарзд.

Nevžěž vin tak Pěhko piddáv ša rusyfikácii?

Naopaký. Aľe ž pryhadajte, ščo buľo i u Vas v Čéchiji, koľý vas zdenacionalizuváľy Němci.

Nu, tepér my vžě skýnuľy te čužě jarmí z našých duš.

A my, páne, tilky tepér skydáľemo. I nam ce zrobýty ťažče, bo vas u vášij borol'bi z Němcamy pidděržuvaly vši Sľovjáne, a nam dovodyť ša vybórjuvaty svoje právo u Sľovján, čoho ýňši Sľovjány (časóm náviť i Čěchy) ne možuť zrpzumíty, bo nas i našých zmaháň šče ne znájuť harázd.

Což podlehl tak lehce rusifikaci?

Naopak. Ale připomeňte si, co bylo i u vás, v Čechách, když vás odnárodnováli Němci.

Nu, teď už jsme vyprostili svoje duše z toho cizího jářma.

A my, pane, teď teprve vyprošťujeme. A nám jest tak tíže učiniti, neboť vás ve vašem boji s Němci podporovali všichni Slované, kdežto my musíme si vybojovati svoje právo od Slovanů, čehož jiní Slované (občas i Čechové) nemohou pochopiti, neboť neznají dobře nás a našich snah.

32